

Asya Studies

Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar
Year: 6 - Number: 20 p. 219-242, Summer 2022

Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Süreci Üzerindeki Etkisi: Türkiye’deki Lisansüstü Tezler Üzerine Bir İnceleme* *The Effect of Entrepreneurship Education on the Entrepreneurship Process: Postgraduate Theses in Turkey A Review on*

DOI: <https://doi.org/10.31455/asya.1078838>

Araştırma Makalesi /
Research Article

Makale Geliş Tarihi /
Article Arrival Date
24.02.2022

Makale Kabul Tarihi /
Article Accepted Date
14.04.2022

Makale Yayın Tarihi /
Article Publication Date
30.06.2022

Asya Studies

Nihal Arıcan Kaygusuz
Doktora Öğrencisi / Giresun
Üniversitesi, Sosyal Bilimler
Enstitüsü,
nicem_kaygusuz@hotmail.com

ORCID ID

<https://orcid.org/0000-0002-0749-2592>

Prof. Dr. Kurtuluş Yılmaz Genç
Giresun Üniversitesi,
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İşletme ABD,
kyilmazgenc@gmail.com

ORCID ID

<https://orcid.org/0000-0001-5637-2995>

* “COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri” beyanları: Bu alışma için herhangi bir çıkar atışması bildirilmemiştir. Bu alışma için etik kurul onayı gerekmemektedir.

Öz

Girişimcilik, son yıllarda özellikle sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişte önemi daha çok anlaşılan bir kavramdır. Ayrıca girişimcilik toplumsal refahın da itici gücü konumundadır. Girişimcilik faaliyetleri ile ekonomide gelişme, istihdam artışı, değişen koşullara daha çabuk adapte olunduğu görölmektedir. Hükümetler, girişimcileri bir ülkenin kalkınması için desteklemektedir ve okullarda girişimcilik eğitimi verilmektedir. Ayrıca TÜBİTAK ve KOSGEB gibi kurumların desteği ile girişimcilik faaliyetlerine yönelik eğilimlerin olduğu görölmektedir. Girişimcilik eğitimi bireylerin içinde var olan potansiyeli ortaya çıkarmaktadır. Girişimciler, yenilikçi ve dinamik özellikleri ile ekonominin gelişmesinde insan kaynaklarının yapı taşıdır denilmektedir. Girişimcilik olgusu ülkenin her bölgesinde farklılık göstermektedir. Bunun nedeni ise bölgelerin sosyal, ekonomik, politik, coğrafi ve kültürel açıdan birbirinden farklı olmasıdır. Bu çalışmada öncelikle genel girişimcilik kavramları ile girişimcilerin özellikleri ele alınmıştır. Dünyadan ve Türkiye’den girişimcilik örneklerine değinilmiştir. Daha sonra girişimcilik ve eğitim konusu ele alınarak YÖK (Yükseköğretim Kurulu) Ulusal Tez Merkezi’nde girişimcilik eğitimi anahtar kelimesi ile tarama yapılmış ve 28 teze ulaşılmıştır. Bu tezler incelenerek amaçları ve sonuçlarından bir tablo oluşturulmuştur. Tezler doküman ve içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. Ortak bulgular değerlendirilerek yorumlanmış ve bir model ortaya çıkarılmıştır. Bu modelde bireylerde girişimci olma özellikleri var ise ve girişimcilik eğitimi ya da teşvik almışlar ise bireylerde görölen olumlu ve olumsuz durumlar ortaya konulmuştur. Aynı zamanda sonuç bölümde çalışmaya istinaden önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Girişimcilik Eğilimi, Girişimcilik Eğitimi, Kişisel Özellikler, Destek ve Teşvikler

Abstract

Entrepreneurship is a more understood concept in recent years especially in the transition from industrial society to information society. In addition, entrepreneurship is the driving force of social welfare. Economic development with entrepreneurship activities, there are situations such as increase in employment and adapting to changing conditions more quickly. Governments support entrepreneurs for the development of a country and also provide entrepreneurship training in schools. In addition, it is seen that there are tendencies towards entrepreneurial activities with the support of institutions such as TUBITAK and KOSGEB. Entrepreneurship trainings reveal the potential that exists within individuals. Entrepreneurs are called the building blocks of human resources in the development of the economy with their innovative and dynamic features. The phenomenon of entrepreneurship varies in every region of the country. This is because the regions are socially, economically, politically, geographically and culturally different. In this study, firstly the concepts of entrepreneurship and the characteristics of entrepreneurs are discussed. Entrepreneurship examples from the world and Turkey are mentioned. Afterwards, the subject of entrepreneurship and education was discussed and a search was made with the keyword entrepreneurship education in the national thesis center of YÖK (Higher Education Council) and 28 theses were reached. These theses were examined and a table was formed from their aims and results. Theses were examined by document and content analysis method. The common findings were evaluated and interpreted and a model was created. In this model, if individuals have the characteristics of being an entrepreneur and they have received entrepreneurship training or incentives, positive and negative situations seen in individuals are revealed. At the same time, recommendations were made in reference to study in the conclusion section.

Keywords: Entrepreneurship, Entrepreneurial Tendency, Entrepreneurship Training, Personality Traits, Support and Incentives

Citation Information/Kaynaka Bilgisi

Arıcan Kaygusuz, N. ve Genç, K. Y. (2022). Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Süreci Üzerindeki Etkisi: Türkiye’deki Lisansüstü Tezler Üzerine Bir İnceleme. *Asya Studies-Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar*, 6(20), 219-242.

GİRİŞ

Girişimcilik kavramı ilk olarak 18. yüzyılın başlarında Richard Cantillon tarafından kullanılmış ve özellikle girişimcilikte risk alma olgusuna değinilmiştir. Daha sonra Jean Baptiste Say tarafından girişimcilerin risk alma yanı sıra üretim faktörlerini yönetme ve örgütleme özelliklerine de sahip olması gerektiğini vurgulamıştır. Bu tanımlamalara Joseph Schumpeter ise farklı bir bakış açısı ile girişimcilerin yenilikçi ve dinamik özellikleri ile ekonominin gelişmesinde insan kaynaklarının yapı taşıdır diyerek vurgu yapmış ve girişimcilik kavramı genişletilmiştir (Çiçek, 2016). Bilimsel alanda ve teknolojik açıdan yaşanan hızlı gelişmeler ve değişimler, küresel rekabet ortamı, toplumsal alanda yaşanan dönüşümler, girişimciliğin ekonomik açıdan ve toplumsal açıdan önemini git gide daha çok arttırmış ve girişimcilik toplumsal olarak ekonomik kalkınma, istihdam yaratma, sosyal değer gibi faktörlerle değerlendirilmiştir (Besler, 2010).

Dünya genelinde yaşanan ekonomik krizler neticesinde, büyük işletmeler krizlerden büyük oranlarda etkilenirken küçük işletmelerin ise krizlere esnek yapılarından dolayı daha çabuk adapte olduğu ve kriz dönemini daha kolay atlattığı bilinmektedir. Girişimciliğin istihdam yaratma, ekonomik güç, sosyal statü ve değerler ile anılması da toplumsal açıdan sağlıklı bir büyüme olacağını göstermektedir.

Girişimcilik faaliyetlerinin artması özellikle yapılan araştırmalara göre meslek olarak odak noktası olduğu kanısındadır. Bu duruma istinaden geleceğin gençlerine başarılı girişimcilik örneklerinden bahsetmek, bilgilendirmek ve teşvik etmek gerekmektedir. Böylece girişimciliğin gelişmesi pozitif yönde etkilenecek ve gelişme gösterecektir.

Girişimcilik olgusu ülkenin her bölgesinde farklılık göstermektedir. Bunun nedeni ise bölgelerin sosyal, ekonomik, politik, coğrafi ve kültürel açıdan birbirinden farklı olmasıdır. Girişimcilik için elverişli bir bölgede, gelişmeye açık bir kültürel yapısı var ise ve girişimcileri destekleyecek unsurları barındırıyor ise girişimcilik faaliyeti yapılacak olan bölgenin gelişmesi ve o bölgede iş kurulması da uygun olacaktır (Duran, 2018).

Girişimcilik faaliyeti yapacak olan kişilerin formel yollar kullanılarak işletmecilik bilgisinin aktarılmasına girişimcilik eğitimi denilmektedir. Bu bilgilerin aktarılması, yeni bir iş kurma yeteneklerinin geliştirilmesi, girişimci adaylarının eğitimi, yetiştirilmesi, bilgilendirilmesi ve motivasyon sağlanması amaçlanan bir programdır (Uslan, 2019).

Girişimcilik kavramının kişilerin doğasında var olan ve çevresinin de etkisiyle oluşan bir özellik olduğu bu sebeple öğretilmeyeceği düşüncesinin yıkılıp son yıllarda bu düşüncenin değişiklik göstermesi ile girişimciliğin bir disiplin olduğu ve öğretilebileceği görüşü yaygınlaşmış, girişimcilik eğitimi ile potansiyel girişimci adaylarının daha başarılı işler sergilediği görülmüştür (Mungan, 2013).

Girişimcilik eğitimi ile bireylerin kendilerini kurmaları, temel işletmecilik bilgilerini alarak özel sektörde başarı yakalayabilmeleri sağlanabilmektedir. Türkiye’de girişimcilik eğitimi Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü (İŞKUR) gibi kurumların üstlendiği görevdir.

Esmer’in (2019) yürütmüş olduğu çalışma, Sinop Üniversitesi Meslek Yüksekokulu’nda Sağlık Kurumları İşletmeciliği Programında öğrenim gören ve “Sağlık Sektöründe Girişimcilik” dersini alan öğrencilere KOSGEB tarafından geliştirilen “Girişimcilik Testi” uygulanmıştır. Araştırma sonucunda önlisans düzeyinde eğitim-öğretim veren meslek yüksekokullarında girişimci ruhlu öğrencilerin olduğu ve bu öğrencilerin girişimci yönlerinin belirlenerek yönlendirilmesi açısından önemi vurgulanmıştır (Esmer, 2019).

Uluyol’un (2013) Gölbaşı Meslek Yüksekokulunda girişimcilik dersi verilen öğrencilerinin girişimcilik meyillerini ölçüldüğü çalışmada, girişimcilik dersine katılan öğrencilerin girişimde bulunma meyillerinin yüksek olduğu fakat girişimcilik dersi verilmemiş olan öğrencilerle girişimde bulunma meyilleri arasında dikkate değer bir farkın söz konusu olmadığı ortaya konulmuştur (Uluyol, 2013).

Bu çalışmada Ulusal Tez Merkezi’ndeki girişimcilik eğitimi konu alan lisansüstü tezler, amaç ve sonuç açısından incelenmiş, değerlendirmeler yapılmış ve farklı bir bakış açısıyla modellenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma ile okuyucular Ulusal Tez Merkezi’ndeki girişimcilik eğitimi konu alan tezleri görebilir. Girişimcilik eğitimi konusunda çalışmalar yapacak kişiler, güncel konular ve yeni yaklaşımlarla alana yeni çalışmalar üretebilir ve katkı sağlayabilirler.

Genel Girişimcilik Kavramları

Girişim kavramı Türk Dil Kurumunda (TDK); teşebbüs, bir işe girişme olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2019). Aynı zamanda alanyazın incelendiğinde girişim kavramı ile ilgili birçok farklı tanım olduğu görülmektedir. Uluslararası alanyazında girişim kavramı, ekonomi ve ticaret kavramlarıyla ilişkilendirilmektedir. Farklı bir tanımda ise girişim, bireylerin ihtiyaçlarını karşılamak, kâr amacıyla ticaret yapan ve piyasaya yeni bir mal veya hizmet sunan ticari kuruluşlardır denilmektedir (Ayar, 2019).

Girişim, piyasaya yeni mal veya hizmet ile girerek ekonomik kazanç elde etmek üzere kurulan ve sürekliliği olan kuruluşlardır ve bu kuruluşların girişimcisinin amaçlarını yerine getirebilmesi için girişimin bazı niteliklere sahip olması gerekmektedir. Bunlar; girişimde amaç, kazanç ve fayda sağlamak olmalıdır. Girişimde ücret karşılığı mal ve hizmet üretilerek satılır. Girişimde üç temel fonksiyon vardır: üretim, satış, finansman. Girişim birey ve materyallerden oluşan sürekliliği olan bir işletmedir. Girişimin hukuki ve finansal bir yapısı vardır, kendine ait varlık ve öz kaynakları mevcuttur (<http://ugurdemir.info/wp-content/uploads/2013/03/1-Giri%C5%9Fimcilik-Kavram%C4%B1-ve-%C3%96zellikleri.pdf>, 2019).

Girişimci kavramı müteşebbis olarak da bilinmektedir. Girişimci; mal veya hizmet üreten, pazarlayan, oluşabilecek risklere katlanarak, üretim faktörlerini bir araya getiren, sahip olduğu kaynağı yatırıma dönüştüren kişilere denilmektedir. Girişimcinin başlıca amaçları ise örgütünün stratejisini belirleme, üretim faktörlerini bir araya getirerek üretim faaliyetine geçme, yönetim ve organizasyon politikalarını belirlemedir. Yeni mal veya hizmet geliştirme, dağıtım kanalları keşfetme, iyi bir ar-ge çalışması yaparak çevreyi takip etme, teknolojik gelişmelere cevap verebilme yeteneğine sahip olmalı ve oluşabilecek her riske karşı hazırlıklı olmalıdır (Küçük, 2013).

Girişimci; finansman bularak bir iş planlayan, yenilik yaratan, gerekli organizasyonları yaparak olası riskleri göze alan ve iş kuran kişilere denilmektedir. Başka bir ifade ile girişimciyi, yeni fikirler üretmek, iş planı hazırlayan ve bu planı hayata geçirmeye çalışan, bu süreçte karşısına çıkabilecek risklerin ve giderlerin farkında olan kişilere denilmektedir (Marangoz, 2016). Girişimciler, ülkelerin gelişmesinde önemli etkisi olan kişilerdir ve dünyanın en önemli girişimcilerine bakıldığında ortak özellikleri olarak, fırsatları görüp değerlendirdikleri ve bu fırsatlardan başarılı sonuçlar almaktadırlar. Bu fırsatları değerlendirirken risk almaktan korkmadıkları, yaptıkları yatırımları kontrollü bir şekilde yönettikleri görülmektedir.

Girişimci; müteşebbis, üretim faaliyeti yapmak için bir işe girişen, ticaret veya endüstri vb. alanlarda elinde olan kaynakları kullanarak girişimde bulunan kimsedir (TDK, 2019).

Girişimci kavramını iş hayatında kullanan ilk kişi Richard Cantillon (Fransız iktisatçı) olmuştur. Richard Cantillon'a göre üretici ve tüketiciler arasında bağ kurarak organize yapan kişiler girişimcilerdir ve girişimciler maliyeti henüz belli olmayan mal veya hizmeti üretmek için satın almaya hazırlayan, risk alan kişi olarak tanımlanabilir (Gabel, Pyka ve Hanusch, 2003; İraz, 2005).

Yeni bir mal veya hizmet üretmek amacıyla işletme kurma ya da hâlihazırda var olan bir işletmeyi büyütmek amacıyla yeni ürünler yaratma durumuna girişimcilik denilmektedir. Girişimcilik ile ilgili alanyazın incelendiğinde girişimcilik kavramının girişimci tanımından da yola çıkılarak bu kavramdan sonra anlatılması gerektiği kanısı oluşmaktadır.

Girişimcilik; bireysel, sosyal ve finansal kaynaklar kullanılarak, emek verilerek, zaman harcanarak, olası riskleri göze alarak, bağımsız olma isteği ile yenilik yaratma süreci olarak tanımlanabilir (Cansız, 2013).

Girişimci bir girişimde bulunurken hem ekonomik hem de sosyal ve psikolojik açıdan risk üstlenmektedir. Aynı zamanda harcadığı emek ve zaman, yaptığı çevre ve piyasa analizleri ile yola çıkmaktadır. Yaptığı bütün bu faaliyetleri yürüterek bir iş kurması da girişimcilik olarak aktarılmaktadır.

Farklı bir tanıma göre girişimcilik kavramı; yeni bir iş kurma, finansal kaynaklar temin etme, kurulan işin olası risklerini kabullenme ve kazanç sağlama beklentisi ile yola çıkma sürecine denilmektedir (Soydan, 2008).

Kısaca girişimcilik faaliyeti denildiğinde akla gelenler; risk, kazanç sağlama, yenilik, yaratıcılık, esnek olma, fırsatları görme ve değerlendirme, bu fırsatları hayata geçirme şeklindedir.

Girişimcilik; statü, rasyonellik, varlığın artışı, kalkınma, kariyer, gelir dağılımı adaleti, yardım, yenilikler ve çözümler üretmek demektir. Girişimcilik; çoğaltan- hızlandırıcı etki, toplumu- insanlığı ve ülkeyi düşünmek demektir. Girişimcilik; özgürlük ve bağımsızlık, dünyaya açılmak ve hedeflerin peşine düşmek, topluma liderlik etmek, fırsatlardan yararlanmak ve tehlikelerden korunmak demektir (Akdemir, 2015).

Girişimciliği etkileyen faktörleri; küreselleşme, buluş ve yeniliklerin teknolojinin yayılması ile hızla artması, otomasyon ve bilgi akışının artarak hızlanması, rekabet durumunun değişmesi, ar-ge çalışmalarının bağımsız hale gelmesi, girdi kompozisyonunun değişmesi, bilgi işleme ve dağıtım maliyetlerinin düşmesi olarak ifade etmek mümkündür (Top, 2006).

Ekonomideki oynamalar, işsizlik, teknolojideki değişmelerde bireyleri kendi işini kurmaya ve patron olma isteğine itmektedir. Aynı zamanda kültürel, sosyal, ekonomik ve politik çevrenin değişimi de girişimcileri etkileyen faktörler arasında sayılmaktadır. Bulunduğu çevrede piyasa ve pazar araştırması yaparak gireceği sektörü belirleyen, ham maddeye ulaşılabilirlik, pazarın gelişme durumu ve iş birliği yapma olanakları incelenerek girişimcilik faaliyetine başlanmaktadır.

Girişimciliğin önemli olmasının nedeni; yenilik, istihdam ve yeni iş kurma gibi faktörlerin ekonomiyi olumlu etkilemesidir. Aynı zamanda toplumun ihtiyaçlarını belirleyip bu ihtiyaçlara cevap vermeye ve toplumun refah seviyesini yükseltmeye etkisi olduğu da bilinmektedir. Girişimcilik fonksiyonunun bağımsız değişkenleri; istihdam yaratmak, hizmet ve kalite bilincine sahip olmak, değişimlere ayak uydurmak, rakiplerden farklı olduğunu ortaya koymak ve fırsatları iyi değerlendirmek gibi becerilere sahip olması gerekmektedir ve bu beceriler girişimciliğin ekonominin gelişmesi açısından önemini ortaya koymaktadır. Girişimciler yaptıkları işlerle toplumun ihtiyaçlarını karşılayarak, onların huzur ve refahlarını sağlamak için ürün ve hizmet üreterek, bu durumlar için yatırım yapmaktadırlar. Böylece insanları yaptıkları girişimlerle tatmin ederek, yaşam kalitesini yükseltmekte ve işletmelerine gelir sağlamaktadırlar (Tikici ve Aksoy, 2009).

Girişimcilik, benzersiz, bütünsel ve dinamik gibi değişkenlere karşı duyarlı olan bir süreçtir, bu süreç kendine özgü ve karmaşık bir yapıdadır. Girişimcilik bilgisi kişiye özeldir, ancak girişimcilik anti-pozitivist bir yapıdadır denilmektedir (Jack ve Anderson, 1999).

Girişimcilerin Özellikleri

Girişimcilik faaliyeti yapacak olan kişilerde bazı özellikler bulunması gerekmektedir. Bir işi başarabilmek, kendi işinin patronu olabilmek, toplumun ihtiyaçlarını tespit etmek ve bu ihtiyaçlara cevap verebilmek için yapılan faaliyetlerde kişisel tatmin sağlayabilmek, insanları tatmin edebilmek bu özelliklere bağlıdır.

Alanyazın incelendiğinde girişimcilerin özelliklerini şöyle sıralamak mümkündür:

- Öncelikle bulunduğu çevrenin analizini yapabilmeli ve fırsatları görebilmelidir.
- Yenilikçi bir yapıya sahip olmalı ve kendine güvenmelidir.
- Başarma ihtiyacı duymalı ve geleceğe yönelik adımlar atmalıdır.
- Sorumluluk sahibi olmalı, risk alabilmeli, rekabetçi düşünebilmelidir.
- Öncü olmalı, sosyal yönü gelişmiş olmalı, belirsizliklere karşı toleranslı olup, kontrol odaklı olmalıdır (Marangoz, 2016: 5-7).
- Başka bir araştırma incelendiğinde girişimcilerin özelliklerini; vizyon sahibi olma, hedeflerini yüksek tutma, yaratıcı ve yenilikçi olma, risk altında çalışabilme, başarma isteği yüksek olma ve hızlı kararlar verebilme yeteneğine sahip olma olarak sıralanabilmektedir (Tok, Seçer, Davran, Çobanoğlu ve Özalp, 2013: 43).

Başarılı girişimciler incelendiğinde ise girişimcilerin özelliklerini şöyle sıralamak mümkündür:

- Yenilikçi ve yaratıcı özelliklere sahip olma,
- Esnek yapıda, dürüst, değişimlere hızlı adaptasyon sağlama,
- Bağımsızlık duygusu ve liderlik vasfına sahip olma,
- Öz güvenli ve kontrol odaklı olma,
- Risk almaktan kaçınmama, çok yönlü düşünme ve ikna kabiliyetine sahip olma,
- Geleceği görebilme, iş bitirici yapıya sahip olma,
- Duygusal ve mantıksal zekâyâ sahip olma gibi özelliklere sahip olmaktır (Gümüsoğlu ve Karaöz, 2013: 65-66).

Genel olarak girişimcilerin taşıması gereken özellikleri değerlendirmek gerekirse; öz güven sahibi, ileri görüşlü, esnek, vizyon sahibi, lider ruhlu, çalışmayı seven, organizasyon kabiliyetine sahip, kararlı ve yenilikçi yapıda olmalıdır. Aynı zamanda yaratıcı, çevresini izleyebilen, inisiyatif sahibi, kriz anlarında hızlı kararlar veren ve olumlu düşünebilen, ekip ruhuna sahip, sorunlar karşısında hızlı çözümler üreten, etrafına güvenilir kişi izlenimi veren ve sosyal yönü baskın kişilerdir.

Girişimcilere Verilen Destek ve Teşvikler

Her ekonominin temelinde üretim, tüketim ve dağıtım faaliyetleri yatmaktadır. Bu üçlüden herhangi birinde aksaklık olması diğer ikisini de etkilemektedir. Tüketimin azalması talebin düşmesine sebep olacağı için üretimde azalacaktır, tüketimin artması ile de üretim artışı olacaktır ve dağıtım, tüketim ve üretimin yaşadığı iniş ve çıkışlardan etkilenecektir. Devletlerde bu süreçlerde oluşacak aksaklıkları en aza indirmek veya bu üçlü arasındaki bağı güçlendirmek için yardımlarda bulunur ve bu sistemin bütününe teşvik denilmektedir.

Hükümetlerin sahip oldukları ekonomik, mali ve eğitim politikaları ile girişimcilere müdahale ederler ve bu politikalar girişimcilerin tespit edilmesi, girişimci adaylarının teşvik edilerek, maddi ve teknik açıdan destekler sağlayarak, sürdürülebilirliğini sağlamak için bir ortam oluşturulmasını sağlamaktadır. Devletin vermiş olduğu teşvik maliye politikasının önemli bir taşıdır ve girişimcileri finansal destek programları ile her aşamada desteklemektedir. Devletin ana hedefi vatandaşlarının iyi şartlarda yaşamasını sağlamaktır ve hedefi doğrultusunda, sınıflar arasındaki gelir dağılımını düzenleyerek, kaynakları verimli alanlara yönlendirmektedir (Duran, 2018).

Vatandaşlardan topladıkları vergilerin belirli bir miktarını hibe veya kredi programları ile girişimcilik faaliyetleri yapmak isteyenlere aktarılmasını sağlamakta ya da vergi muafiyetleri gibi alternatifler sunmaktadır. Destekleme süreci, vatandaşlardan alınan vergilerin bir kısmının yine vatandaşlara dönmesi, aktarılması süreci olarak tanımlanabilir. Devlet yaptığı desteklerden kâr sağlamak yerine sosyal fayda sağlamaya odaklanmaktadır. Girişimcilik ekosistemini geliştirmek için TÜBİTAK ve KOSGEB, yeni girişimcilerin destek araçları olarak yeniden 2014-2018 yıllarını kapsayan onuncu kalkınma planı ile revize edilmiş ve yürürlüğe girmiştir (Duran, 2018).

Devletlerin vermiş olduğu teşvikler girişimcilik performansı üzerine bölgelerin ekonomik gelişmesine etkisinin bazı yazarlara göre olumlu olduğu, bazılarına göre ise ihmal edilebilecek derecede ya da etkisinin olmadığı sonuçlarına varılmışlardır. Ulusal boyutta ise teşvikler ile ekonomik büyümeler üzerinde olumlu etkileri olduğu, teşvik verilerek yapılan yatırımların sayısı arttıkça illerdeki Gayri Safi Yurt İçi Hasıla'sının (GSYİH) da arttığı görülmüştür (Yavan, 2016).

Devlet tarafından verilen teşviklerin özelliklerine bakacak olursak:

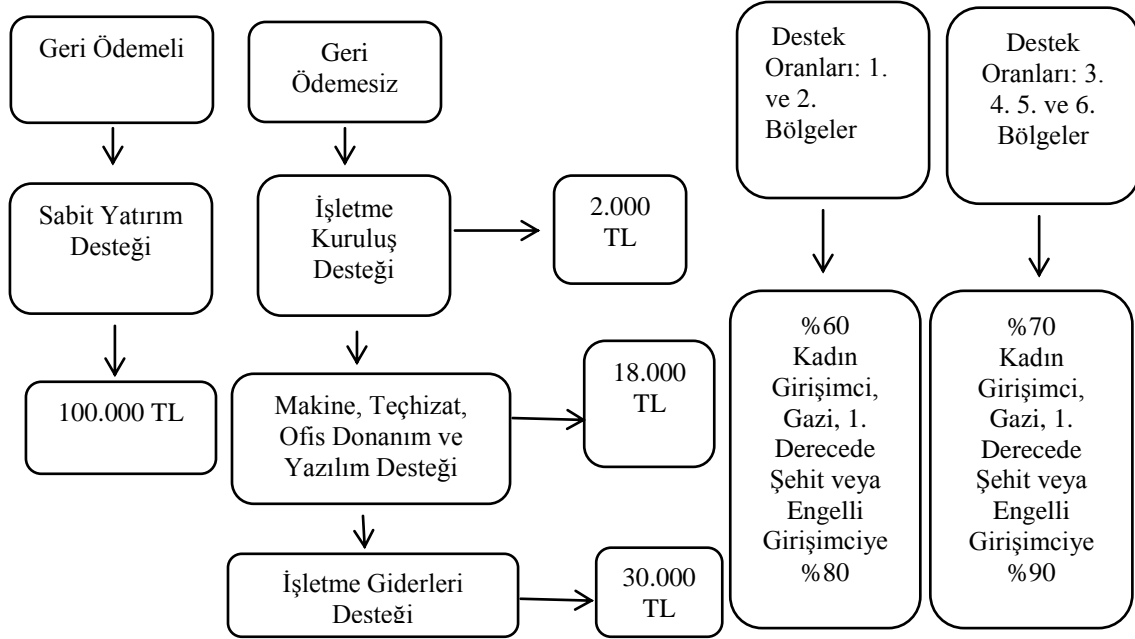
- Teşvik devlet tarafından verilir ve devlet girişimcilere katkı sağladığı için teşvikin bir maliyeti söz konusudur.
- Teşvikler ile devlet, kamunun fonlarını kullandığı için ve girişimcileri desteklediği, teşvik ettiği için vergisel destek sağlaması ile kamu gelirleri azalmaktadır.
- Teşviklerden kamu sektörünün yararlandığı görülse de aslında yararlanması istenilen özel sektördür.
- Teşvikler, yapılacak olan yatırımı sektörel, bölgesel, zamansal ve büyüklük açısından etkilemektedir.
- Teşvikler, ekonomik amaçlı olabileceği gibi sosyal amaçlı da olabilmektedir (Ay, 2005:178).

Teşvik ekonomik kalkınmayı ve aksaklıkları gidermeyi amaçlamasının yanında maliyet içermesine rağmen sıklıkla kullanılmaktadır. Sık kullanılmasının nedenleri de ithal edilen ürünlerin ülke içerisinde üretilmesini sağlamak, rekabet gücünü artırabilmek, katma değeri yüksek ürünler üretmek, teknoloji transferi sağlamak, istihdam imkânlarını artırmak, bölgeler arasındaki eşitsizlik durumlarını gidermek, yerli sermayenin sahip olduğu imkânları geliştirmektir. Son olarak, evrensel hizmet ilkesi niteliği taşıyan, geri kalmış bölgelerdeki hizmetleri özel sektör açısından kârlı olmasa bile gerçekleştirilmesine karşılık devletin teşvik vermesi olarak sıralamak mümkündür (Karakurt, 2010: 149).

Girişimcilik destek programları kapsamında proje limitleri, yeni girişimci desteği: Destek unsurları: işletme kuruluş desteği; makine, teçhizat, ofis donanım ve yazılım desteği; işletme giderleri desteği, sabit yatırım desteğidir.

Üst limitler: geri ödemeli; sabit yatırım desteği, geri ödemesiz olanlar; işletme kuruluşu desteği, makine, teçhizat, ofis donanım ve yazılım desteği, işletme giderleri desteğidir.

Destek oranları: 1 ve 2. Bölgeler %60; 3. 4, 5 ve 6. Bölgeler ise %70'tir.

Şekil 1: Bölgelere Göre Verilen Destek Oranları

Kaynak: <https://www.aso.org.tr/yayinlarimiz/girisimcilik-ve-devlet-destekleri.pdf>, adresinden yararlanılarak yazar tarafından hazırlanmıştır.

Yeni girişimci desteğine; uygulamalı girişimcilik eğitimi alan ya da İş Geliştirme Merkezi'nde (İŞGEM) yer alan girişimciler başvuru yapabilmektedir. Girişimcilerin kuracağı işletmeler, Türk Ticaret Kanunu'nda tanımlı olan gerçek veya tüzel kişi statüsünde olmalıdır. Ayrıca girişimciler bu desteklerden sadece 1 defa yararlanabilir. Destek başvurusu yapan fakat 3 defa kabul edilmeyen girişimcilik faaliyetleri ya da taahhüt edildiği sürede yerine getirilemeyen faaliyetler 5 yıl geçmeden tekrar başvuru yapamaz. Başvurusu kabul edilmeyen girişimciler başka uygulama birimine başvuru yapamaz ibareleri bulunmaktadır(<https://www.aso.org.tr/yayinlarimiz/girisimcilik-ve-devlet-destekleri.pdf>).

Girişimcilik faaliyetlerinin ülke ekonomisine, istihdam olanağı sağlaması, ayrıca toplumun ve girişimcinin sosyal açıdan gelişiminde de olumlu etki yarattığı için bu faaliyetin desteklenmesi, yaygınlaştırılması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından girişimciler KOSGEB tarafından desteklenmektedir.

KOSGEB'in yapmış olduğu Girişimcilik Destek Programı kapsamında, İş Geliştirme Merkezlerinin kurulması ile girişimciler desteklenmekte ve program; Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi, Yeni Girişimci Desteği, İŞGEM Desteği, İş Planı Ödülü gibi alt bileşenlerden oluşmaktadır. Bu alt bileşenlerin Uygulamalı Girişimcilik Eğitiminden ve içeriğinden bahsedilecektir.

Uygulamalı girişimcilik eğitimi, ülkede girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması, sürdürülebilirliğinin ve başarılı işletmelerin kurulmasının sağlanması hedeflerini içerir. Girişimcilerin iş kurma, yürütme, işleri hakkında bilgi ve beceri sahibi olabilmeleri için girişimcilere düşen rol ve sorumluluklarının farkına varmalarını sağlamak, yapmayı düşündükleri iş hakkında iş planı hazırlayabilecek bilgi ve deneyim kazanmalarını sağlamak şeklinde uygulamalı girişimcilik eğitiminin amaçları sıralanabilir. Girişimcilik eğitimleri en az otuz iki saat süreli olup, herkese açık ve ücretsizdir.

Girişimcilik ve Eğitim

Girişimcilik eğitimi konusunda yapılan araştırmalar girişimciliği bir işletme satın alma, yenilik ve büyüme ihtiyacı duyma gibi küçük işletme kavramlarıyla eşleştirmiştir, girişimcilik eğitimi aslında girişimcilik sürecinin bir parçasıdır denilmiştir. Fakat daha sonra girişimcilik, küçük işletme kavramından uzaklaşıp farklı bakış açıları ile bağımsız bir disiplin olduğu fark edilmiş ve girişimcilik eğitimi konusunda da çalışmalar gündeme gelmeye başlamıştır (Yelkikalan, Akatay, Yıldırım, Karadeniz, Köse, Koncağül ve Özer 2010).

Bireylerin kendi işini kurmaları için gerekli olan en önemli faktörlerden biri olan bilginin kazanılması için eğitimin gerekli olduğu bilinmektedir ve girişimcilik eğitimi, okullarda geliştirilen müfredat ve yaşam becerilerinin geliştirilebilmesi amacı taşımaktadır. Girişimcilik eğitimi alan bireylerin kendine olan güveni artmakta, bağımsızlık hissi oluşmakta, gelecek ile ilgili farklı kariyer planları yapabilmekte ve fırsatları görebilme, algılayabilme yetenekleri ve ufuklarını geliştirmektedir (Kerse, Babadağ ve Kerse, 2017).

Ayrıca girişimciliğin gelişmesinde eğitim sektöründeki kurumların girişimcilik eğitimi verilmesi, girişimcilik özelliklerinin toplum içerisinde yaygınlaştırılması oldukça önem taşımaktadır.

Girişimciliğin öğrenilemeyeceği, doğuştan geldiğine ilişkin ortaya konulan görüşlerin zamanla değişerek girişimcilik eğitimi ile girişimciliğin geliştirilerek değişik yönlerinin öğrenilebileceği görüşleri kabul görmeye başlanmıştır. Drucker'da girişimciliğin bir disiplin olduğunu ve öğrenilebilir olduğunu ifade etmektedir. Bu görüşlerin üzerine yapılan araştırmalar ve çalışmalarda girişimciliğin öğrenilebilir olduğunu ve girişimcilik eğitimlerinin verilmesi ile insanların girişimlerinde daha başarılı olma şansını yakalayacağı, kendi işinin patronu olmak isteyen girişimcilerin de alınan eğitim ile yönlendirilerek doğru atılımlar yapacağı vurgulanmaktadır (Yelkikalan vd., 2010).

Girişimcilik eğitimi alan kişilerin faaliyetlerinde daha dikkatli adımlar ile ilerlediği, girişime başlamadan gerekli analizleri ve planlamaları yaparak, girişim sürecinde temkinli hareket ettikleri görülmektedir. Alınan eğitimler sayesinde yapılan girişimlerin, başka girişimlere de örnek olduğu ve girişimcilik potansiyeli olan gençlerin de tetiklendiği durumlar ortaya çıkmaktadır.

Girişimcilik eğitimi alan bireylerin yetenekleri, anlayışları gelişmekte ve değişimleri söz konusu olmaktadır (Wilson, 2008). Eğitim alan bireylerin kendini geliştirmelerinin yanı sıra toplumun gelişimine de katkı sağladıkları, potansiyel girişimci adaylarına da örnek olarak daha kaliteli işler ve işletmeler ortaya çıkabilmektedir.

Rasmussen ve Sorheim 'in görüşlerine göre girişimcilik eğitimi ile girişimci bireyler ortaya çıkmaktadır ve bireyler girişimcilik eğitimine tabi tutulmadan girişimci olamaz düşüncesi hâkimdir (Rasmussen ve Sorheim, 2006).

Bireylerin girişimci olma ya da olmama durumlarını etkileyen belli başlı ana etkenler olduğu bilinmektedir ve bu etkenleri; aile desteği, maddi imkânlar, devlet desteği, yetiştirme ve eğitim gibi sosyal, ekonomik ve psikolojik olarak sıralamak mümkündür. Eğitim etkeninin girişimciliği düşünen bireylerin bakış açılarını etkilediği, gelecek ile ilgili planlarına ve kuracakları işletmelerin gelişiminde olumlu etki yaratacağı düşünülmektedir. Girişimcilik eğitimi alan bireylere ilk adımı atabilme, amaçlara ve fırsatlara odaklanma, kararlı olma ve kontrol odaklı olma, başarıya isteği duyma, sorumluluk duygusu gibi özellikler öğretilerek, bireylerin içindeki potansiyel ortaya çıkarılabilmektedir. Eğitimin potansiyel girişimciler için tetikleyici rolü olduğu başarılı girişimcilerde görülmektedir. Potansiyel girişimcilere verilen eğitimler esnasında başarılı girişimcilerin bilgi, tecrübe ve deneyimleri mutlaka yer verilmeli ve özellikle eğitim sektöründe öğrencilere girişimcilikle alakalı dersler okutulmalıdır (Balaban ve Özdemir, 2008).

Dünyadaki üniversitelerde girişimcilik eğitiminin verilmesi ile girişimin desteklenmesi ve teşvik edilmesi gibi önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Eğitim sisteminde ilerleme kaydeden girişimcilik alanında verilen kurslar, girişimcilik programları ve akademisyenlerde (bu alanda çalışan) artış olduğu görülmüştür (Hytti ve O'Gorman, 2004).

Üniversitelerde verilen girişimcilik eğitiminin mezun olduktan sonraki etkilerini inceleyen bir çalışmada; girişimcilik hevesi, istekliliği ve hırslılığının artırılması için girişimcilik eğitiminin etkili olduğu görülmüştür. Yapılan araştırmada hem girişimcilik eğitimi almış hem de hiçbir girişimcilik çalışmasına katılmamış kişiler ile görüşülmüştür (Galloway ve Brown, 2002).

Girişimcilik eğitimi alan kişilerin faaliyete başlamadan ve başladıktan sonra yaptıkları işleri daha iyi, daha bilinçli yaptıkları, var olan isteğin bilgi ile perçinlenerek başarıyı daha yakın yaşamaları sağlanmaktadır.

Amerika, Avrupa ve Türkiye'deki Girişimcilik Eğitimi

Girişimcilik faaliyetlerinin teşvik edilmesi ve desteklenmesi ile ülke ekonomisinde canlanma, işsizlik oranlarında azalma, toplumun sosyal açıdan gelişmesi sağlanabilmektedir. Aynı zamanda yeni girişimcilerin yapılan faaliyetleri ve destekleri görmesi onları da teşvik edecektir. Girişimciliğin ülke ekonomisindeki canlanmada ve işsizlik oranındaki azalmada etkisinin olumlu olduğu görülmüş ve bunun üzerine girişimcilik eğitimi ile daha kaliteli ve verimli işler ortaya konulabileceği görülmüştür.

Girişimcilik eğitimi alan potansiyel bireylerin aldıkları eğitim ile fırsatları görebilme yetenekleri ile davranışları da gelişmektedir. Girişimcilik eğitiminin ülkeden ülkeye farklılık gösterdiği bilinmektedir. Bazıları girişimcilik eğitimi ile kişilerin özelliklerine bazıları ise girişimin kurulmasına, işin kendisine yoğunlaşmaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri'ndeki girişimcilik eğitimi; Amerika'da girişimcilik eğitimi başkalarının göremediği fırsatları görmek, başkalarının yaklaşmadığı durumlarda harekete geçmek, kendine güvenme konusunda yeteneklerini geliştiren bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Amerika'daki girişimcilik eğitimleri hükümet tarafından desteklenmektedir ve girişimcilik eğitiminin yaygınlaşması için üniversitelere fon ayırmaktadır. Buradaki girişimcilik eğitiminin yapısı araştırmacı, sistematik ve bilimsel tabanlıdır, ayrıca buradaki girişimcilik eğitimleri davranışların pratiğe dönüşmesinde, girişimcilik faaliyetleriyle farkındalık ve motivasyon yaratmayı amaçlamaktadır (Ayar, 2019).

Avrupa'daki girişimcilik eğitimi; 2008 yılında yaşanan ekonomik kriz ile baş edebilmek ve ekonomiyi düzeltebilmek için insanlar çözümler aramaya başlamıştır. Avrupa Komisyonu 2020 Girişimcilik Aksiyon Planına göre girişimcilik; akıllı, sürdürülebilir ve detaylı bir büyümenin taşlarıdır denilmektedir. Bu plan, Avrupa Birliği ülkelerinde girişimciliği teşvik etmek, girişimcilik eğitimleri verilerek potansiyel girişimci adaylarının yeteneklerini geliştirerek, önlerinde engeller varsa kaldırmayı amaçlamaktadır. Raporda girişimciliğin önemi vurgulanırken, girişimcilere verilen eğitimin yanı sıra var olan girişimcilerin potansiyel girişimcilere tecrübelerini aktarmalarına da önem verildiği söylenebilir ve Avrupa Komisyonunun eğitime önem vermesi Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) ile yaptığı iş birliğinden de anlaşılmaktadır (Florea ve Florea, 2013).

Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) ya da Avrupa Birliği'nin girişimcilik eğitimine verdiği öneme bakılacak olursa, eğitimin girişimcileri geliştirdiği, bakış açılarını olumlu etkilediği ve motivasyonu yükselterek, potansiyel girişimcileri de özendirdiği anlaşılmaktadır. Öğrenen girişimcilerin yenilik, yaratıcı fikirler üretmek ve ekonomiye katkı sağladığı ve istihdamı artırdığı da görülmektedir.

Türkiye'deki girişimcilik eğitimi; Türkiye'de girişimcilik "Türkiye Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2014-2018)", "2010-2014 Millî Eğitim Bakanlığı Stratejik Planı" ile anlatılabilmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı 1-8. sınıflarda girişimcilik dersini ara bir disiplin olarak ele alıp diğer derslerle iş birliği ile verilmesi, 7 ve 8. Sınıflarda ulusal boyutta projeler yapılması, 11 ve 12. Sınıflarda girişimcilik dersinin seçmeli olarak verilmesini kapsamaktadır. Ayrıca TÜBİTAK ile iş birliği yapılarak öğretmenlere yenilikçilik ve girişimcilik eğitimleri verilmektedir. Üniversite boyutunda ise girişimcilik ders ve bölüm olarak verilmekte ve girişimciliğin yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır. KOSGEB Kurumu, girişimciliğin yaygınlaştırılması, girişimcileri desteklemek ve özendirmek için girişimcilik eğitimleri vermektedir. Türkiye'de girişimciliğin sürdürülebilir bir şekilde büyümesi görevini KOSGEB üstlenmektedir, bazı kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde uygulamalı girişimcilik eğitimi programları uygulanmaktadır (KOSGEB, 2019).

Girişimcilerin özelliklerine yukarıda değinilmiştir. Buna istinaden girişimcilerde olması gereken özelliklerden, yenilikçi olma ve fırsatları görebilme de bu evrede oldukça önemlidir. Avrupa ve A.B.D.'nin de bu çerçevede örnek alınarak girişimcilik eğitimlerine özen gösterilmesi gerekmektedir (Karadeniz, 2010).

YÖNTEM

Bu çalışmada doküman incelemesi tekniğinden yararlanılmış olup YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanındaki girişimcilik eğitimini konu alan 28 lisansüstü tez incelenmiştir. Bu tezlerden; amaç, sonuç, yazıldığı yıl, yüksek lisans ve doktora tezi olduğunu belirten bir tablo oluşturulmuştur. Elde edilen veriler belirli anahtar kelimeler kullanılarak doküman ve içerik analizi tekniği ile değerlendirilmiş ve kategorize edilmiştir. Yüzdeler olarak değerlendirilen ve grafik üzerinde gösterilen bulgular modellenmeye çalışılmıştır.

Doküman analizi, araştırma verilerinin birincil kaynağı olan bilgilerin toplanması, gözden geçirilerek değerlendirilmesi ve analiz edilmesi olarak tanımlanan bilimsel bir araştırma yöntemidir. Doküman analizi, yazılı belgeleri itina ile inceleyen bir nitel araştırma yöntemidir (Wach, 2013). Doküman analizi, elektronik ya da yazılı tüm belgeleri incelemek ve değerlendirmek için kullanılan nitel araştırma yöntemi olup, diğer nitel araştırma teknikleri gibi verileri değerlendirme, yorumlama, anlam çıkarma, ampirik bilgi geliştirmektir (Corbin ve Strauss, 2008). İçerik analizi, sözlü ya da yazılı materyallerin vermek istediği mesajı, anlam veya dilbilgisi açısından sınıflandırma, sayısal verilere dönüştürme ve çıkarımda bulunmaktır (Tavşancıl ve Aslan, 2001).

Ulusal Tez Merkezindeki Girişimcilik Eğitimi ile İlgili Tezlerin İncelenmesi

Ulusal tez merkezinde girişimcilik eğitimi olarak arama yapıldığında 28 teze ulaşılmıştır. Bu yüksek lisans ve doktora tezlerine bakıldığında 2014 ile 2021 yılları arasında olduğu görülmüş ve yıl bazında incelenerek yapılan tezlerin amaç ve sonuçları taranmış ve aşağıdaki tablo oluşturulmuştur. Oluşturulan bu tablo yorumlanarak girişimcilik eğitiminin girişimcilik sürecine nasıl etkileri olduğu ve girişimci adaylarını bu süreçte olumlu ya da olumsuz nasıl etkilediğini görmek mümkündür.

Tablo 1: Girişimcilik Eğitimi ile İlgili Tezlerin İncelenmesi

Başlık	Amaç	Sonuç
1- Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisinin İncelenmesine Yönelik Bir Araştırma (Bayram,2014)	Girişimcilik eğitimi alan kişilerde aldıkları eğitimlerin girişimci olma eğilimleri üzerinde nasıl etkileri olduğu incelenmiştir.	Girişimcilik eğitimi alan adayların eğitime olan tutumları yüksek iken, girişimcilik eğilimlerinin ise orta düzeyde olduğu görülmüştür. Heveslilik kavramı eğilimin alt boyutudur ve girişimcilğe yönelik bu boyutun düzeyinin çok yüksek olduğu görülmüştür. Fakat verilen eğitimler girişimcilik eğilimini ortaya çıkarmakta tek başına yeterli olmayıp, heveslilik düzeyinde kaldığı ve tekrar gözden geçirilerek bazı düzenlemeler yapılmasının gerektiği görülmüştür.
2014-Yüksek Lisans		
2- Girişimcilik Eğitiminin İlköğretim Programlarına Konulmasına Yönelik Model Önerisi (Uğur,2015)	Girişimcilik derslerinin ilköğretim seviyesinde düzenlenerek müfredata konulması tasarlanmış ve girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması amaçlanmıştır.	Almanya, Avusturya, Fransa, Finlandiya ülkelerinde ilköğretim seviyesinde verilen girişimcilik eğitimleri incelenerek, Türkiye'deki eksiklikler tespit edilmiş ve Türkiye için girişimcilik eğitimi konusunda bir model önerisi sunulmuştur.
2015-Yüksek Lisans		
3- Gönüllü Kuruluşların Okul Öncesi Sosyal Girişimcilik Eğitimindeki Rolü (Coşkun, 2015)	Okul öncesi eğitim veren kurumlarda sosyal girişimcilik eğitimi verilerek, yenilikçi, duyarlı, yaratıcı bir nesil yetiştirmenin mümkün olup olmadığı araştırılmıştır.	Bu okullarda sosyal girişimcilik eğitiminin verilmesinde hiçbir engel olmadığı, gönüllü kuruluşlarla eğitim veren kurumların iş birliği yaparak; çevre, spor ve kültür-sanat alanlarında verilen sosyal girişimcilik etkinliklerinin de çocukların gelişiminde olumlu etkileri olduğu görülmüştür. Aynı zamanda okul öncesi eğitim veren kurumlarda sosyal girişimcilik eğitimi verilme aralığının da iyi düzeyde olduğu görülmüştür.
2015-Yüksek Lisans		
4- Girişimcilik Eğitiminin, Cinsiyetin ve Yaşın; Proaktiflik ve Duygusal Zekâ ile Girişimcilik Eğilimi Arasındaki İlişkiye Moderatör Etkileri (Çakır, 2015)	Yapılan deneysel araştırmaların, uygulamaların etkilerini göstermektir.	Proaktiflik, duygusal zekâ ve girişimcilik eğilimi arasındaki ilişkiler kısmi olarak girişimcilik eğitimi ve demografik özellikler ile anlamlı moderatör ilişki gösterdiği görülmüş, verilen eğitimlerin ve karar alıcıların da eğitim alan kişiler üzerinde girişimcilik davranışını desteklediği ve arttığı öngörülmektedir.
2015-Yüksek Lisans		

Tablo 1 (devamı): Girişimcilik Eğitimi ile İlgili Tezlerin İncelenmesi

5- Ortaokul ve Ortaöğretimde Girişimcilik Eğitimi (Kahya, 2016)	ve Girişimcilik eğitimi ile ilgili ülkemizin ortaöğretim kurumlarında eksikliklerin tespit edilerek önerilerde bulunmak, bu kurumlarda girişimcilik eğitiminin geliştirilerek ülke kalkınmasına katkı sağlamak amaçlanmıştır.	Girişimcilik kavramını ülkemizdeki ortaokul ve orta öğretimde ismen var olduğu fakat uygulamaya pek geçilmediği görülmüş, bu çalışma ile okul müfredatlarının girişimcilik eğitimi ile ilgili içeriklerinin oluşturulması, ders bazında çalışmalar yapılması, öğretmenlerin de eğitime önem verilerek farkındalık oluşturulması amaçlanmıştır.
2016-Yüksek Lisans		
6- Girişimcilik Eğitimi ile Girişimcilik Eğilimi Arasındaki İlişkinin Parametrik Tekniklerle Analizi: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Örneği (Taş, 2016)	Dünyadaki girişimcilik ile Türkiye'deki girişimcilik durumunun incelenerek öğrencilerinin girişimciliğe eğilimlerini ve aldıkları eğitimin iş kurma konusunda ne kadar etkili olduğunu saptamaktır.	Bireylerin kişilik özellikleri girişimcilik eğilimi konusunda etkisinin olduğu fakat sadece kişilik özellikleri ile girişimcilik eğiliminin saptanamayacağı görülmüştür. Üniversite eğitimi alan bireylerin girişimcilik eğilimi olduğu da saptanmış, girişimcilik eğitiminin de eğilimi tetiklediği görülmüştür.
2016-Yüksek Lisans		
7- Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimini Belirlemede Planlanmış Davranışlar Teorisi ve Girişimcilik Eğitiminin Rolü (Ekici, 2016)	Planlanmış davranışlar teorisinin unsurlarının girişimcilik eğilimi üzerinde etkisinin olup olmadığı incelenmiştir.	Öğrencilerin planlanmış davranışlar teorisinin unsurlarından olan algılanan davranışsal kontrollerin, kişisel tutum ve girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimi üzerinde anlamlı ve olumlu etkisinin olduğunun, yine bu teori unsurlarından biri olan sosyal normun ise girişimcilik eğiliminde anlamlı bir etkisinin olmadığı görülmüştür.
2016-Yüksek Lisans		
8- Girişimci Üniversiteler ve Türkiye'de Girişimcilik Eğitimi (Özdemir, 2016)	Girişimciliği yaygınlaştırmak adına girişimcilik eğitiminin de yaygınlaştırmaya çalışmaktır.	Türkiye'de girişimcilik eğitiminin yaygınlaşmaya başladığı görülmüştür. Girişimcilik eğitime verilen önem de böylece ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda girişimcilik eğitiminin alt boyutu olan stratejiye de gerekli önemin verildiği görülmüştür.
2016-Doktora		
9- Fen Bilimleri Öğretim Programıyla (5-8) Bütünleştirilmiş Girişimcilik Eğitimi Modüllerinin Geliştirilmesi, Uygulanması ve Değerlendirilmesi (Deveci, 2016)	Modüller geliştirilerek bu modülleri uygulamak ve öğretmen adayları üzerinde yansımalarını belirlemek amaçlanmıştır.	Öğretmen adaylarının girişimcilik ve girişimci özellikler ile ilgili algıları üzerinde pozitif yansımaları olduğunu tespit edilmiştir ve bu adaylar üzerinde bilgi ve uygulama açısından eğitsel farkındalık oluşturduğu da görülmüştür.
2016-Doktora		
10- Bir Destekleme Modeli Olarak KOSGEB Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi ve Yeni Girişimci Destek Programı Üzerine Bir Araştırma (Güner, 2016)	Uygulamalı girişimcilik eğitimi ve yeni girişimci desteğini test etmek amaçlanmıştır.	Yeni girişimcilerin iş yaşamına atılmalarında bu uygulamaların önemli olduğu fakat verilen desteklerin ve eğitimlerin kapsamının geliştirilmesi gerektiği görülmüştür.
2016-Doktora		

Tablo 1 (devamı): Girişimcilik Eğitimi ile İlgili Tezlerin İncelenmesi

11- Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi Katılımcılarının Girişimcilik Eğilimleri: Trakya Örneği (Akkuş, 2016)		Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli illerinde girişimci olmak ve işletme firma kurmak isteyen bireylerin girişimcilik eğilimlerinin ölçülmesi amaçlanmıştır.	Girişimcilik eğitimine katılan kişilerin demografik özellikleri ve istek düzeyleri ölçülmüştür. Veriler ışığında çıkarılan sonuçlar bölgedeki girişimciliğe etki eden kuruluşlara bilimsel bir altyapı oluşturacağı düşünülmektedir. Bölgede girişimcilik eğitimine katılanlar üzerinde ciddi bir araştırma yapılmadığı görülmüştür ve bu durum bölgedeki girişimcilik iklimine etki eden unsurları akademik bilgiden yoksun bırakmıştır. Bu araştırma ile bilgi açığının azaltılması ve girişimcilik iklimine katkıda bulunan bütün kurum ve kuruluşlara akademik bir altyapı sunulmaya çalışılacaktır.
2016-Yüksek Lisans			
12- Türkiye'de Girişimciliğin Gelişiminde Destekleri Eğitimi Alan Girişimcilerin (Çeliköz, 2017)	Kadın Devlet Girişimcilik Alan Kadın Analizi	Türkiye'de girişimciliğin geliştirilmesi, girişimci adaylarının destekler, alternatif finansmanlar, girişimciliğin çeşitleri, işlevleri hakkında bilgilendirmektir.	Girişimci adaylarına girişimcilerin ilerlemesi konusundaki maddi eksikliklerden, finansal güçlüklerden dolayı yaşadıkları sıkıntıları aşmaları için çözümler üretmek, aynı zamanda kadın girişimci olmak isteyen bireylere iş kurma sürecinde devlet desteği ve finansman desteği ile ilgili bilgiler vermektir.
2017-Yüksek Lisans			
13- Devlet ve Piyasa İkileminde Girişimcilik ve Türkiye'de Girişimcilik Eğitiminde Devletin Rolü (Özdemir, 2017)		Girişimcilik eğitiminin ağırlıklı olarak devlet kurumları eliyle yürütülmesinin, bu kurumlarca girişimcilik eğitiminden beklendiği belirtilen ekonomik ve sosyal çıktıları sağlayıp sağlamadığının ortaya konmasıdır.	Devletin girişimcilik eğitimi vermek gibi bir rolünün olması gerekmediği ve girişimcilik eğitiminde devlet dışı kurumların rol almasının serbest piyasa ekonomisinin mantığına daha uygun olduğu tespitine ulaşılmıştır.
2017-Doktora			
14- Girişimcilik Eğitimi Alan Kişilerin Girişimci Kişilik Özellikleri ve Girişimcilik Eğilimi Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma (Yüceol, 2018)		Girişimcilerin kişilik özelliklerinden bazıları belirlenerek bu belirlenen özelliklerin girişimcilik eğilimine etkilerinin olup olmadığının ve etkisi olan özellikler var ise etki derecesinin ne kadar olduğunun ölçülmesi amaçlanmıştır.	Belirlenen özelliklerden; risk alma, kendine güven, kontrol odaklı olma, belirsizlik durumunda toleranslı olma gibi özelliklerin girişimcilik eğilimi ile yüksek ölçüde ilişkili, yenilikçi olma ve başarıma arzusunun ise etkilemediği görülmüştür.
2018-Yüksek Lisans			
15- Girişimcilik Üzerinde Beş Büyük Faktör Kuramının Etkisi: Girişimcilik Eğitimi Verilen KOBİ'lere Yönelik Bir Araştırma (Saygın, 2018)	Ruhu Beş Büyük Faktör Kuramının Etkisi: Girişimcilik Eğitimi Verilen KOBİ'lere Yönelik Bir Araştırma	Beş büyük faktör kuramına göre, girişimcilik eğitimi almış olan KOBİ'lere kişilik analizleri yapılarak hangi kişilik boyutunda oldukları ve girişimcilik ruhu üzerindeki etkilerini ortaya koymak amaçlanmıştır.	Kişilik boyutları incelenen KOBİ'lerde beş faktörden dışadönüklük olumlu ve orta düzeyde; sorumluluk, açıklık ve uyumluluk faktörleri olumlu ve yüksek düzeyde; duygusal denge faktörüyle ile anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür.
2018-Yüksek Lisans			

Tablo 1 (devamı): Girişimcilik Eğitimi ile İlgili Tezlerin İncelenmesi

16- İş Planı Hazırlama Yeteneğinin Gelişiminde KOSGEB Uygulamalı Girişimcilik Eğitiminin Rolü (Sürücü, 2018)	KOSGEB'in uygulamalı girişimcilik eğitimi dersini alan öğrencilerin iş planı yapabilmeye yetenekleri ve gelişimi arasındaki ilişkileri belirlemek amaçlanmıştır.	Girişimcilik eğitimi alanların kişilik özellikleri ve niyetleri arasında olumlu bir ilişki olduğu ve iş planı hazırlamada zorlanmadıkları tespit edilmiştir.
2018-Yüksek Lisans		
17- Uygulamalı Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi: Mühendis Adayları Üzerinde Bir Uygulama (Yıldız, 2018)	Mühendislik eğitimi alan bireylere uygulamalı girişimcilik eğitimi verildiğinde anlamlı bir girişimcilik eğilimi olup olmadığını belirlemektir.	Verilen girişimcilik eğitimleri sonucunda girişimcilik eğilimi gösterenlerin eğitim almayanlardan fazla olduğu ve normal öğretim programlarında eğitim alan öğrencilerin ikinci öğretim de eğitim alan öğrencilere nazaran girişimcilik eğilimlerinin yüksek olduğu görülmüştür.
2018-Yüksek Lisans		
18- İş Dünyasında Girişimcilik Eğitiminin Önemi: İstanbul KOSGEB Örneği (Ekici, 2018)	Girişimcilik eğitimi alan bireylerin, bu eğitimin iş hayatına atılmalarında ne kadar etkisi olduğunu görmek ve verilen eğitimlerin girişimcilik eğilimini ne kadar etkilediğini ortaya koymaktır.	Girişimcilik eğitimi alan bireylerin tümünde olumlu sonuçlar vermediği bazılarında heveslilik, iş görmek istememe ve uygulamada zayıf kaldığı görülmüştür. Çözüm olarak da bireylerin erken yaşlarda girişimcilik ile tanışması, projelerde yer alması, girişimcilik faaliyetlerinin içinde bulunması sağlanarak, heveslerini gerçeğe dönüştürmek, özgüven ve kararlılık sağlanacağı söylenmiştir.
2018-Yüksek Lisans		
19- Girişimcilik Eğitiminin Etkinliği: Uygulamalı Girişimcilik Eğitimcilerinin Görüşleri Üzerine Bir Araştırma (Uca, 2019)	Girişimciliğin öneminin ortaya konulması, girişimcilik faaliyetlerinin daha etkili yürütülmesi için gerekenlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.	Girişimcilik eğitimi alan girişimci adaylarının düşünceleri alınmış eğitimdeki eksiklikler tespit edilerek bazı konularda düzeltmeler yapılması gerektiği saptanmıştır.
2019-Yüksek Lisans		
20- Turizm Sektöründe Sosyal İnovasyon: Turizm ve Girişimcilik Eğitimi Alan Öğrenciler Üzerinde Bir Araştırma (Zengin, 2019)	Öğrencilerinin turizm sektörü için geliştirdiği sosyal yenilikçi fikirleri ortaya koymaktır.	Çalışmada ağırlıklı olarak yeni ürün / hizmet geliştirme, yerel kalkınma, çevre koruma, bilişim teknolojileri kullanılarak turistik tecrübenin ve müşteri memnuniyetinin artırılması üzerine odaklanan yenilikçi fikirler öne çıkmıştır.
2019-Yüksek Lisans		
21- Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Niyeti Üzerindeki Etkisinin Planlanmış Davranışlar Teorisine Göre Değerlendirilmesi (Uslan, 2019)	Girişimcilik eğitimi alan bireylerde niyetin oluşmasına eğitimin etkisi ne boyuttadır ve öz yetkinliğin aracı rolünün olup olmadığını belirlemek amaçlanmıştır.	Girişimcilik eğitiminin girişimcilik niyetinin oluşmasında olumlu etkisinin olduğu ve algılanan davranışsal kontrol, öznel norm gibi faktörlerinde niyeti etkilediği tespit edilmiştir.
2019-Yüksek Lisans		

Tablo 1 (devamı): Girişimcilik Eğitimi ile İlgili Tezlerin İncelenmesi

22- KOSGEB Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi Neticesinde İşyeri Açanların Mevcut Durumları ile İlgili Bir Değerlendirme (2015-2018 yılları Elazığ Örneği) (Çolakoğlu, 2019)	Girişimciliği teşvik etmek için verilen ekonomik desteklerle potansiyel girişimci kazanmak, girişimcilerin kurmuş olduğu işletmelerin ekonomik hayatta rekabet edebilir, verimli, gelişmelere açık ve sürekli olabilmesine destek sağlamaktır.	Girişimcilerin sektörlerine bağlı olarak ileri dönemde büyüme düşüncelerinin olduğu, oran olarak düşük bir kısmının ise kendine yeter tarzda bir düzeyi hedefledikleri gözlemlenmiştir. Sektörel olarak bazı gereklilikler olmasına karşın, teknolojik ve katma değeri yüksek olan alanlara daha fazla destek olunması gereği ifade edilebilir.
2019-Yüksek Lisans		
23- Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisi ve Bir Araştırma (Ayar, 2019)	Girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkileri ölçülmeye çalışılmıştır.	Verilen eğitimlerin girişimcilik eğiliminde pozitif etkisi olduğu, aynı zamanda genç kesimlerin ve üniversite mezunlarının daha fazla girişimcilik eğiliminde bulunduğu saptanmıştır.
2019-Yüksek Lisans		
24- Uygulamalı Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Üzerine Etkisi: Çanakkale İli Örneği (Örenç, 2019)	İŞKUR ve KOSGEB projesi olan Uygulamalı Girişimcilik Eğitiminin başarısını incelemek, aynı zamanda programa katılan girişimciler üzerindeki etkisi, girişimciliğin teşvik edilmesi ve yaygınlaştırılmasında sağladığı etkiyi belirlemektir.	Girişimcilerin aldıkları eğitimlerin çalışma hayatına atılmalarını kolaylaştırdığı ve desteklediği belirlenmiştir.
2019-Yüksek Lisans		
25- KOSGEB Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi'nin Girişimcilik Üzerindeki Rolü (Erçelik, 2019)	"Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi" katılımcılarının girişimcilik özelliklerini ölçmek, eğilimlerinin olup olmadığını saptamak ve içlerinde bu eğilim mevcutsa yatırım yapıp yapmadıklarını analiz etmektir. Bununla birlikte çalışmada, eğitimlerin içeriğinin zenginleştirilmesi ve eğitimlerin daha verimli hale getirilmesi için çözüm önerilerinde bulunmak amaçlanmıştır.	Araştırma sonucunda KOSGEB ve iş birliğindeki Kurum ve Kuruluşlar tarafından verilen bu "Uygulamalı Girişimcilik Eğitimleri"nin girişimcilik bilincinin oluşturulmasında oldukça önemli olduğu fakat tek başına girişimcilik eğitiminin yeterli olmayacağı sonucuna varılmıştır.
2019-Doktora		
26- Z Kuşağı Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesinde Girişimcilik Eğitimlerinin Rolü: Nizip İlçesindeki Lise Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma (Bakır, 2020)	Araştırmanın yapıldığı ilçedeki lise öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin belirlenmesinde girişimcilik eğitiminin çeşitli değişkenler çerçevesinde incelenmesi amaçlanmıştır.	Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin girişimcilik eğitimi almadıkları fakat girişimcilik eğitimi almak istedikleri belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre lise öğrencilerine verilecek olan girişimcilik eğitimi girişimcilik eğilimini pozitif yönde etkiledikleri belirlenmiştir.
2020-Yüksek Lisans		

Tablo 1 (devamı): Girişimcilik Eğitimi ile İlgili Tezlerin İncelenmesi

27- Girişimcilik Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin, Girişimci Kişilik Özellikleri ve Girişimcilik Eğilimi Arasındaki İlişki; Batı Karadeniz Bölge Üniversitesi Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama (Aydn, 2020)	Girişimcilik dersi alan öğrencilerde girişimci kişilik özellikleri ile girişimcilik eğilimi ilişkisi incelenerek, bu öğrencilerin demografik özelliklerinin bu iki değişken üzerinde etkisinin olup olmadığı araştırılmıştır.	Araştırmaya katılan bireylerin girişim yaratma eğilimlerini görebilmek için 6 farklı girişimci kişilik özellikleri sınanmıştır ve bunlar; başarıya ihtiyacı, kontrol odağı, risk alma eğilimi, belirsizliğe karşı tolerans, yenilikçilik ve özgüven olarak belirlenmiştir. Araştırma sonucunda, girişimci olma eğilimi ile girişimci kişilik özelliği arasında kendine güven ve başarıya ihtiyacının pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki görülmüştür. Diğer girişimci kişilik özellikleri ile eğilimleri arasında ise anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Kendine güven duyma özelliğinin girişimci olma eğiliminde önemli bir yordayıcı olduğu görülmüştür.
2020-Doktora		
28- 5e öğrenme döngüsüyle bütünleştirilmiş fen tabanlı girişimcilik eğitimi modüllerinin öğrencilerin yenilikçi düşünme eğilimleri üzerindeki yansımaları (Gök, 2021)	Fen tabanlı girişimcilik modülleri olan evsel atk ve geri dönüşüm konusunda yedinci sınıf öğrencilerinin yenilikçi düşünme eğilimleri üzerindeki yansımalarını incelemektir.	Araştırma sonucunda, modüllerin öğrenciler üzerinde yenilikçilik kavramına ilişkin algılarında, yenilikçi kişilerin özelliklerini kavramalarında, yeni bir şey geliştirme konusundaki öz-yeterlikler algılarında, kendini yenilikçi kişiler olarak görüp görmeme durumlarında, günlük hayatında karşılaşmış olduğu probleminin çözümü için zorluklar ile karşılaşınca verdikleri tepkiler üzerinde ve grup çalışmalarındaki rollerini keşfetmelerinde olumlu etkilerinin olduğu belirlenmiştir. Diğer bir bulgu ise, müdahale sürecinin bu bireylerin yenilikçi düşüncelerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı görülmüştür.
2021-Yüksek Lisans		

TEZLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. Girişimcilik kurslarında eğitim alan kişilerin girişimcilik eğilimlerinin orta düzeyde olduğu, girişimcilğe karşı heveslilik oranlarının yüksek olduğu, eğitiminin girişimciliği ortaya çıkarmakta tek başına yeterli olmadığı, heveslilik düzeyinde kaldığı ve verilen eğitimlerin tekrar gözden geçirilerek düzenlenmesi gerektiği görülmüştür.

2. Girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması için yabancı ülkelerdeki ilköğretim düzeyinde verilen girişimcilik eğitimleri incelenmiş ve Türkiye'nin eksikleri tespit edilerek öneriler sunulmuştur.

3. Okul öncesi eğitim kurumlarında sosyal girişimcilik eğitimlerinin çocuklarda girişimcilik ruhu oluşturabileceği, yaratıcı, yenilikçi, aktif ve yetenekli nesiller yetiştirmenin mümkün olduğu bu kurumlarda verilen eğitimlerin düzeyinin iyi olduğu görülmüştür.

4. Proaktiflik ve duygusal zekânın girişimcilik eğilimini etkilediği, eğitim ve karar alıcılar ile birlikte girişimcilik davranışını desteklediği ve artırdığı görülmüştür.

5. Ülkemizde ortaöğretim düzeyinde girişimcilik eğitiminin ismen var olduğu fakat uygulamada olmadığı görülmüş ve ortaöğretimde girişimcilik eğitimlerinin desteklenmesi farkındalık yaratılması ve ülkenin kalkınmasına katkı sağlaması gerektiği öngörülmüştür.

6. Üniversitelerde eğitim alan öğrencilerin kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimini etkilediği tespit edilmiştir. Genel olarak girişimcilerin taşınması gereken özelliklere bakıldığında da hırslı ve aktif kişilerin girişimcilik faaliyeti göstermeleri daha yoğundur.

7. Planlanmış Davranışlar Teorisi unsurları olan kişisel tutum, sosyal norm ve algılanan davranışsal kontrolün üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini olumlu etkilediği ayrıca girişimcilik eğitimi ile pozitif ve anlamlı etkileri olduğu görülmüştür.

8. Türkiye'deki üniversitelerde girişimcilik eğitiminin arttığı ve girişimcilik eğitiminin alt boyutu olan stratejiye de gereken önemin verildiği görülmüştür.

9. Öğretmen adaylarının girişimcilik özellikleri üzerinde pozitif yansımaları olduğu ve bu adaylarda eğitsel farkındalık oluşturduğu görülmüştür.

10. Uygulamalı girişimcilik eğitimi ve yeni girişimci destekleri veren KOSGEB'in girişimci adaylarına iş hayatına atılmalarında oldukça önemli olduğu, ancak destek miktarı ve eğitim içeriğinin tekrar gözden geçirilerek geliştirilmesi gerektiği öngörülmüştür.

11. Uygulamalı girişimcilik eğitime katılan bireylerin neredeyse tamamının girişimcilik eğilimine sahip olduğu görülmüştür. Bu bölgede girişimcilik ekosisteminin yüksek olduğu fakat girişimcilik kültürünün oluşmamış olduğu görülmüştür. Uygulamalı girişimcilik eğitimleri, örgün girişimcilik dersleri, iş planı hazırlama ve proje eğitimleri ile iş planının bir yük değil rehber olduğu anlayışının kazandırılması gerektiği görülmektedir.

12. Ülkemizdeki girişimci adaylarının ilerlemesindeki en büyük engel olan ekonomik kaynakların eksikliği ve finansal kaynaklara erişimin zorlukları konusunda bilgi vermek çözüm önerileri sunmak ve devlet destekleri ile özel finansal kaynaklar konusunda bilgilendirmek gerekmektedir.

13. Girişimcilik eğitimi vermenin devletin rolü gibi görünmesi fakat devletin dışındaki kurumlarında girişimcilik eğitimi vererek serbest piyasa ekonomisi için de mantıklı olabileceği öngörülmüştür.

14. Girişimcilik eğiliminde girişimci kişilik özelliklerinin özellikle risk alma, kendine güven, kontrol odağı ve belirsizliğe tolerans boyutları ile ilişkili olduğu görülmüştür.

15. Beş faktör kuramına göre girişimcilik eğitimi almış kişilerin girişimcilik ruhu ile kişiliğinin dışadönüklük, sorumluluk, açıklık, uyumluluk boyutlarında olumlu ve anlamlı bir şekilde ilişkili olduğu görülmüştür. Fakat duygusal denge boyutu ile anlamlı bir ilişki görülmemiştir.

16. KOSGEB'in vermiş olduğu girişimcilik eğitiminden yararlanan girişimci adaylarının, girişimcilik faaliyeti yapma niyetleri ile iş planı yapabilme yetenekleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve zorlanmadıkları görülmüştür.

17. Girişimcilik eğitimi alan bireylerin eğitim öncesi ile eğitim sonrası girişimcilik eğilimlerinde anlamlı bir fark olduğu görülmüş ve üniversite eğitimi alan bireylerde de normal eğitim ile ikinci öğretim programlarında eğitim alan ve girişimcilik eğitime katılanlar arasında da anlamlı derecede yüksek olduğu görülmüştür.

18. Girişimcilik eğitiminin her zaman pozitif etki yaratmadığı kimi girişimci adaylarında heveslilik boyutunda kaldığı da görülmektedir.

19. Girişimcilik eğitimi veren eğitimciler ile katılımcıların görüşlerinin alınarak verilen eğitimlerin eksik yanları görülmeye çalışılmış ve yapılması gerekenler ortaya çıkmıştır.

20. Turizm sektörü ile girişimcilik eğitimi arasında inovasyon, sosyal ve yenilikçi fikirler ile teknolojileri kullanarak, turistik tecrübenin ve müşteri memnuniyetinin artırılmasını sağlamak ve yenilikçi fikirleri ortaya çıkarmak oldukça önemlidir.

21. Girişimcilik niyetinin oluşmasında algılanan davranışsal kontrol, öznel norm ve davranışın etkin faktörler olduğu girişimcilik eğitiminin bu faktörleri olumlu etkilediği tespit edilmiştir.

22. Girişimciliği teşvik etmek için verilen ekonomik destekler ile girişimcilerin rekabet etme, verimlilik ve sürdürülebilirlik sağlama, açık olma desteği de sağlamaktadır.

23. Girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğiliminde pozitif etkisinin olduğu, özellikle gençler, kadınlar ve yükseköğretim mezunlarının eğilimlerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

24. Girişimcilik eğitimi alan girişimci adaylarının çalışma hayatına atılmalarının eğitim almayanlara göre kolaylaştığı ve desteklendiği görülmüştür.

25. Girişimcilik bilincinin oluşturulması, yaygınlaştırılması konusunda KOSGEB ve iş birliğindeki kurum ve kuruluşlar tarafından verilen eğitimlerin önemli etkilerinin olduğu görülmüştür. Fakat bu etkinin yatırım kararı konusunda tek başına bir etkisinin olmadığı, finansal destek ve ekonomik teşvikler ile başarı oranı yakalanabileceği görülmüştür.

26. Z kuşağı öğrencilerinin kişisel davranışları ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Sosyal değer algısı ile girişimcilik eğilimi arasında da bir ilişki olduğu fakat bu ilişkinin biraz zayıf olduğu, algılanan davranışsal kontrol ile girişimcilik eğilimi arasında da güçlü bir ilişki olduğu ve son olarak da girişimcilik eğitimi ile girişimcilik eğilimi arasındaki ilişkinin de güçlü olduğu görülmüştür. Z kuşağı öğrencilerinde girişimcilik eğitimi arttıkça girişimcilik eğiliminin de artacağı söylenmektedir.

27. Girişimci kişilik özellikleri ile girişimcilik eğilimi arasında kendine güven ve başarı ihtiyacı alt boyutları için anlamlı bir ilişki olduğu ve bu kavramlar yükseldikçe girişimcilik eğiliminin artacağı görülmüştür. Girişimci kişilik özelliğinin diğer alt boyutları ile girişimci olma eğiliminin gelir düzeyine göre farklılaşmadığı görülmüş, girişimcilik dersi alan öğrencilerde belirsizliğe karşı tolerans, yenilikçilik, risk alma gibi alt boyutlarda öğrenim görülen üniversiteye göre anlamlı farklılaşmalar görülmüştür.

28. İş birlikli öğrenme etkinlikleri ile öğrenme becerilerinin yenilikçilik becerilerinin gelişmesinde olumlu etkisinin olduğu görülmüş ve fen tabanlı girişimcilik eğitimi modüllerinin de öğrenciler üzerinde olumlu etkisi olduğu sonucuna varılmıştır. Yenilikçi öz yeterlilik, yenilikçiliğe açık olma, yenilikçi problem çözme, yenilikçi azimli olma, yenilikçi grup liderliği boyutlarına göre, eğilimleri incelendiğinde ise araştırma öncesi ve sonrası değişken durumlar gösterdiği görülmüştür.

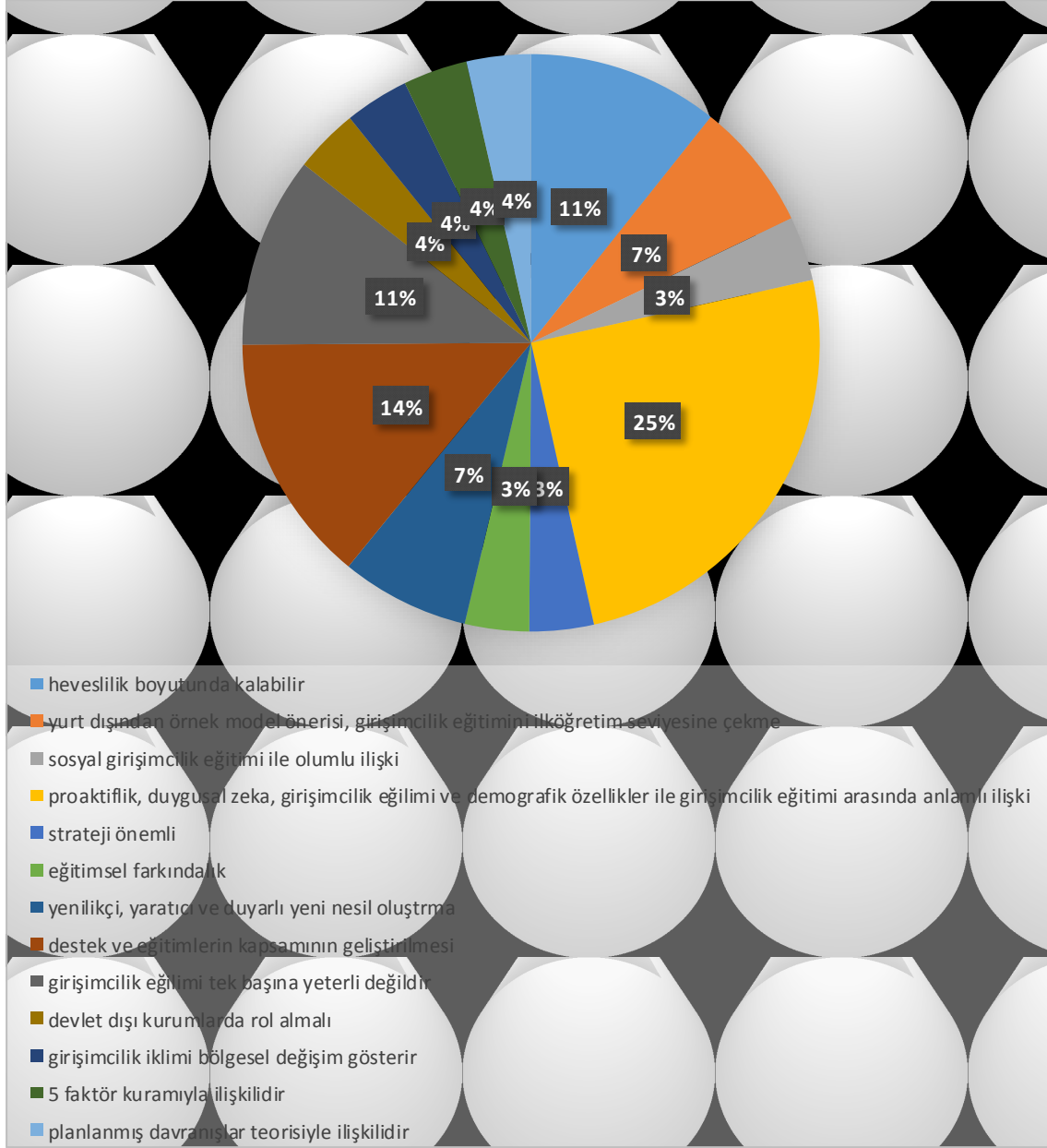
BULGULAR

İncelenen tezlerin yorumlanması sonucu elde edilen bulgular anahtar kelimeler ile yüzdeler değerlendirilerek yapılarak tablo haline getirilmiştir. 28 tezden kaç tanesi hangi sonuca ulaşmış ve bu sonucu hangi anahtar kelimeler ya da cümlelerle ifade etmek doğru olacaktır soruları ile yola çıkılarak bu tablo oluşturulmuştur.

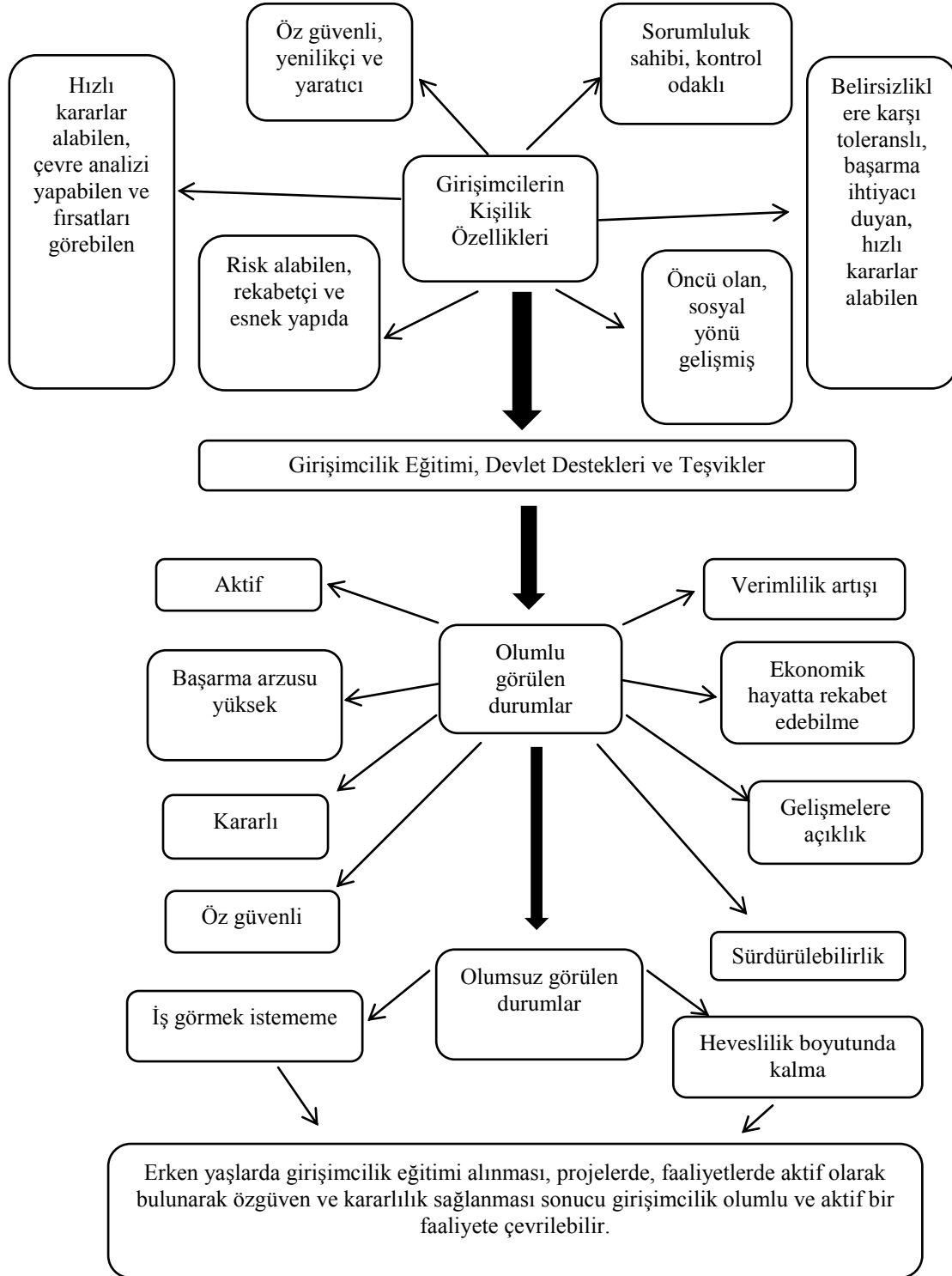
Tablo 2: Girişimcilik Eğitimi ile İlgili İncelenen Tezlerin Analizi

İlgili Konu	Bulgu	Sayı- Yüzdeler Değerleme
Girişimcilik Eğitimi	Tek başına yeterli değil, heveslilik boyutunda kalabilir	3 (%10,7)
Girişimcilik Eğitimi	Yurt dışından örnek model önerisi, İlköğretim/ Ortaöğretim düzeyine çekme	2 (%7,2)
Girişimcilik Eğitimi	Okul öncesi eğitiminde Sosyal girişimcilik eğitimi ile olumlu ilişki	1 (%3,6)
Girişimcilik Eğitimi	Proaktiflik, Duygusal zekâ, Girişimcilik Eğilimi ile Demografik özellikler ve girişimcilik eğitimi arasında anlamlı ilişki / Kişilik özellikleri ve niyetleri ile anlamlı ilişki	7 (%25)
Girişimcilik Eğitimi	Girişimcilik kültürüne ve girişimcilik eğitiminin alt boyutu olan stratejiye önem verilmeli	1 (%3,6)
Girişimcilik Eğitimi	Öğretmen adaylarında bilgi ve uygulama açısından eğitsel farkındalık yaratır	1 (%3,6)
Girişimcilik Eğitimi	Bilişim teknolojileri kullanılarak yenilikçi fikirler yaratma, Yenilikçi yaratıcı ve duyarlı nesil oluşturma	2 (%7,2)
Girişimcilik Eğitimi	Girişimcilik eğitiminde eksiklerin olması ve tespit edilmesi, Verilen destek ve eğitimlerin kapsamının geliştirilmesi ve daha fazla destek	4 (%14)
Girişimcilik Eğitimi	Kişilik özellikleri girişimcilik eğilimi için tek başına yeterli değil, Bazı kişilik özellikleri girişimcilik eğilimini olumlu etkilerken bazıları olumlu etki göstermez	3 (%10,7)
Girişimcilik Eğitimi	Girişimcilik iklimi bölgesel değişim gösterir	1 (%3,6)
Girişimcilik Eğitimi	Devlet dışı kurumlarında rol alması gerekir	1 (%3,6)
Girişimcilik Eğitimi	5 faktör kuramından; dışa dönüklük, sorumluluk, açıklık ve uyumluluk ile anlamlı ilişki varken duygusal denge ile anlamlı ilişki olmadığı görülmüştür.	1 (%3,6)
Girişimcilik Eğitimi	Planlanmış Davranışlar Teorisinin unsurlarından olan, algılanan davranışsal kontrol, kişisel tutum ve girişimcilik eğitimi ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı ilişki var iken, teorinin bir alt unsuru olan sosyal norm ile arasında anlamlı ilişki yoktur.	1 (%3,6)
Toplam		28 (%100)

Şekil 2: İncelenen Tezlerin Grafikleştirilmesi

Şekil 3: Tez İncelemesi Sonucu Modelleme

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışmaya benzer çalışmalardan birkaçını ele almak gerekirse;

Balaban ve Özdemir (2008) tarafından Sakarya Üniversitesi İİBF öğrencileri üzerinde yürütülen araştırmada girişimcilik eğitiminin öğrencilerin girişimci olma yönündeki meyillerine etkisi konu edinilmiştir. Araştırma sonucu itibarıyla öğrencilerin girişimcilik eğitimi sayesinde potansiyellerini fark ettiği, kabiliyetlerini geliştirdikleri ve nihayetinde girişimci olma niyetlerinin olumlu yönde etkilendiğine ulaşılmıştır (Balaban ve Özdemir, 2008).

Korkmaz (2012) tarafından Bülent Ecevit Üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen araştırmada eğilimleri ele alınmıştır. Öğrencilerin yenilikçi oldukları, öz güven sahibi oldukları, başarıya gereksinimi hissettikleri, risk alma eğilimine sahip oldukları fakat kontrol odağından yoksun oldukları ve belirsizlik karşısında tolerans göstermedikleri açığa çıkmıştır. Buradan altı faktör kişilik özelliğinin dört tanesine sahip olmaları sebebiyle öğrencilerin girişimci olma eğilimi taşıdıkları varsayılmıştır (Korkmaz, 2012).

Yan'ın (2010) yürüttüğü araştırmada, bireylerde girişimci kişilik özelliklerinin yeni yatırım yapma algısına (girişimcilik eğilimi) etkisi konu edinilmiştir. Çalışma çerçevesinde kontrol odağı, başarıya motivasyonu, risk alma eğilimi ve proaktiflik olacak şekilde dört kişilik özelliği saptanmıştır (Yan, 2010). Çalışmada ulaşılan sonuca göre; risk alma eğilimi, proaktiflik ve kontrol odağının yeni yatırım yapma konusunda yüksek etkisinin olduğu ortaya çıkmıştır. Özellikle proaktifliğin, girişimcilik konusunda önemli etkisinin olduğu açığa çıkmıştır.

Girişimlerin ekonomik ve sosyal açıdan toplumsal yapıya etkileri birçok araştırmacı tarafından ortaya çıkarılmıştır. Girişimlerin ülke ekonomisine yapmış olduğu katkı, istihdam artışı, ekonomik büyüme, sermaye artışı, yenilikçi uygulamalar hükümet politikalarını girişimci odaklı hazırlamaya ve yeni girişimleri teşvik etmeye yöneltmiştir. Ayrıca girişimciliğin en büyük katkısı toplumsal refahın yükselmesi, tüketici talep ve ihtiyaçlarına yönelik ürün ve hizmetler geliştirerek toplum yaşamını kolaylaştırması yönündedir.

Girişimci kişiliğe sahip bireylerin belirsizlik durumlarında ortaya çıkan riskleri tolere edebilecek yetenekleri olduğu düşünülmektedir. Öngörülemez tehditlere karşı bazı girişimciler boyun eğip pes ederken, başarılı girişimciler alternatif bir planla hayatta kalabilmektedir. Bu sebepten ötürü girişimcilik ve girişimcilerin kişilik özellikleri araştırılması gereken önemli kavramlardır.

Girişimcilik eğitiminin yapılan araştırmalara göre ilk ve ortaöğretim seviyesine kadar indirilmesi girişimciliğin öğretilebileceğini savunmaktadır. Girişimcilerin eğitim seviyelerinin yükselmesi yaptıkları girişimcilik faaliyetinin sürdürülebilirliğini ve geliştirilebilirliğini artırmaktadır.

Genç nüfusun yüksek olduğu ülkemizde potansiyel girişimci gençlerin tespit edilmesi ve teşvik edilmesi oldukça önemlidir. Bu sebeple girişimcilik eğitimi alan bireylerin girişimcilik eğilimlerinin yükseltilmesi önem kazanmaktadır.

Girişimcilik eğitimi ile girişimcilik eğilimi arasındaki ilişkiye bakıldığında da Z kuşağı öğrencilerinin girişimcilik eğitimine eğiliminin olduğu görülmektedir.

Girişimcilik eğitimi girişimcilik eğilimi üzerinde ayrıca etki etmediği durumlarda mevcuttur. İş görmek istemeyen bireylerin, girişimcilik faaliyetleri heveslilik boyutunda kalabilir. Bu durumun önüne geçilebilmesi de erken yaşlarda verilen girişimcilik eğitimi ile projeler ve faaliyetlerde aktif olarak bulunmalar bireylerin özgüven ve kararlılığını olumlu etkileyecektir.

Girişimcilik eğitime dünya ve Türkiye genelinde bakıldığında oldukça önemli bir yeri olduğu görülmektedir. Girişimciliğin dünya genelinde yaygınlaştırılması, girişimcilik faaliyetlerinin devamlılığının sağlanması, girişimcilik eğitimi, konferanslar ve seminer programlarıyla kişilere bilgilendirmeler yapılmalıdır.

Girişimcilere verilen destek ve teşviklerin işsizlik oranlarını düşürdüğü, istihdam oranlarını arttırdığı ve ülke ekonomisine katkı sağladığı söylenebilir. İnovasyon ve girişimcilğe önem verilmesi, yeni işletmelerin kurulması, devletin vermiş olduğu destek ile toplumun sosyal açıdan olumlu etkilenmesini sağlamaktadır.

Devletin vermiş olduğu destek ile girişimcilik faaliyetini gerçekleştiren kişiler, kendi işinin patronu olma, bağımsız olma, daha özgüvenli olma, risk almaktan kaçınmama, iş bitirici olma gibi özelliklerini daha da tetiklemektedir.

Devlet destekleri ve teşvikler girişimcilik eğilimi üzerinde pozitif etki yaratmaktadır. Ekonomik güç ve finansal destekler ile girişimci adayları daha aktif, başarıma arzusu daha yüksek, kararlı ve özgüvenli olmaktadır.

Girişimciliği teşvik etmek için verilen ekonomik desteklerle girişimci sayısında artış, girişimcilerin kurmuş olduğu işletmelerinde ekonomik hayatta rekabet edebilme, verimlilik artışı, gelişmelere açık ve sürdürülebilir olmaları sağlanabilir.

Globalleşen ekonomik koşullarda göz önünde bulundurarak girişimcilerin desteklenmesi, ülke ekonomisine katkı, istihdam imkânını doğuracaktır. Girişimcilik eğitiminin okul öncesi dönemden başlayarak yükseköğretime kadar her dönemde verilmesi bireylerde girişimcilik algısının geliştirilmesi ve yaratıcı fikirlerin değerlendirilmesi sağlanmalıdır.

Girişimcilik faaliyetinde bulunacak bireylerin motive edilmesi, devletin vermiş olduğu destek ve teşvikler ile özel finansal desteklerin varlığı bu adayları tetikleyecek ve örnek teşkil edeceklerdir. Girişimcilik sürecinin de hızlanmasını, daha kontrollü ve başarılı olmasını sağlayacağı düşünülmektedir.

Yazarlık Katkısı

Araştırmanın yüzde 70'lik kısmı 1. yazar Nihal Arıcan Kaygusuz, yüzde 30'luk kısmı ise ikinci yazar Kurtuluş Yılmaz Genç'in katkısı ile hazırlanmıştır.

Etik Kurul Onay Bilgileri

Araştırma doküman incelenmesine dayandığı için etik kurul kararı gerekmemektedir.

KAYNAKÇA

- Akdemir, A. (2015). *Girişimcilik ve İş Kurma*. Ankara: Orion Kitabevi.
- Akkuş, Y. (2016). Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi Katılımcılarının Girişimcilik Eğilimleri: Trakya Örneği, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. Süleyman Ahmet Menteş), Tekirdağ: Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ay, M. H. (2005). Yatırım Teşviklerinin Sabit Sermaye Yatırımları Üzerindeki Etkisi. *Selçuk Üniversitesi Karaman İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2(5),177-184.
- Ayar, U. (2019). Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisi ve Bir Araştırma (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. Ebru Doğan), İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aydın, E. (2020). Girişimcilik Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin, Girişimci Kişilik Özellikleri ve Girişimcilik Eğilimi Arasındaki İlişki; Batı Karadeniz Bölge Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), (Danışman: Prof. Dr. Fatma Zehra Tan), Karabük: Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Bakır, Y. (2020). Z Kuşağı Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesinde Girişimcilik Eğitimlerinin Rolü: Nizip İlçesindeki Lise Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Prof. Dr. Ferit Küçük), Şanlıurfa: Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Balaban, Ö. ve Özdemir, Y. (2008). Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi: Sakarya Üniversitesi İİBF Örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 3(2), 133-147.
- Bayram, G. N. (2014). Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisinin İncelenmesine Yönelik Bir Araştırma, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. Haluk Tanrıverdi), Gaziantep: Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Besler, S. (2010). *Sosyal Girişimcilik*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Cansız, M. (2013). *Türkiye'nin Yenilikçi Girişimcileri: Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Örneği*. T.C. Kalkınma Bakanlığı Yayın No: 2850. Ankara, 14.
- Corbin, J. ve Strauss, A. (2008). *Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*. Thousand Oaks: Sage.

- Coşkun, E. (2015). Gönüllü Kuruluşların Okul Öncesi Sosyal Girişimcilik Eğitimindeki Rolü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Muammer Sarıkaya), Yalova: Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çakır, C. (2015). Girişimcilik Eğitiminin, Cinsiyetin ve Yaşın; Proaktiflik ve Duygusal Zekâ ile Girişimcilik Eğilimi Arasındaki İlişkiye Moderatör Etkileri; (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Dr. Özlem Kunday), İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çeliköz, S. (2017). Türkiye'de Kadın Girişimciliğin Gelişiminde Devlet Destekleri Girişimcilik Eğitimi Alan Kadın Girişimcilerin Analizi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Dr. Süleyman Kadri Mirze), İstanbul: Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çiçek, B. (2016). Girişimcilik Dersinin Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi: Muş Alparslan Üniversitesi İİBF'de Bir Araştırma. *International Conference on Quality in Higher Education*, 24(25), 365.
- Çolakoğlu, F. K. (2019). KOSGEB Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi Neticesinde İşyeri Açanların Mevcut Durumları ile İlgili Bir Değerlendirme (2015-2018 yılları Elâzığ Örneği), (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Dr. Ali Sırrı Yılmaz), Elâzığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Deveci, İ. (2016). Fen Bilimleri Öğretim Programıyla (5-8) Bütünleştirilmiş Girişimcilik Eğitimi Modüllerinin Geliştirilmesi, Uygulanması ve Değerlendirilmesi, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), (Danışman: Prof. Dr. Salih Çepni), Bursa: Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Duran, H. (2018). Türkiye'de Devletin Girişimcilik Destekleri ve Seçilmiş Bazı Değişkenlerin Yeni Firma Doğum Oranı Üzerine Etkisi. *Ekonomi, Politika ve Finans Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 68-85.
- Ekici, E. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimini Belirlemede Planlanmış Davranışlar Teorisi ve Girişimcilik Eğitiminin Rolü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. Mehmet Turan), Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ekici, T. Ö. (2018). İş Dünyasında Girişimcilik Eğitiminin Önemi: İstanbul KOSGEB Örneği, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Dr. Ömer Yurtseven), Ankara: Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erçelik, M. A. (2019). KOSGEB Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi'nin Girişimcilik Üzerindeki Rolü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), (Danışman: Dr. Abdulkadir Gümüş), Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Esmer, Y. (2019). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimcilik Profillerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(65), 1042-1051.
- Florea, R. ve Florea, R. (2013). Entrepreneurship and Education in European Union Countries. *Economy Transdisciplinarity Cognition*, 0(16), 75-80.
- Galloway, L. ve Brown, W. (2002). Entrepreneurship Education at University: A Driver in the Creation of High Growth Firms? *Education & Training*, 44(8/9), 398-405.
- Girişimcilik ve Devlet Destekleri, <http://www.aso.org.tr/kurumsal/media/kaynak/TUR/yayinlarimiz/girisimcilik-ve-devlet-destekleri.pdf> adresinden 30.12.2019 tarihinde erişildi.
- Gök, S. B. (2021). 5E Öğrenme Döngüsüyle Bütünleştirilmiş Fen Tabanlı Girişimcilik Eğitimi Modüllerinin Öğrencilerin Yenilikçi Düşünme Eğilimleri Üzerindeki Yansımaları, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. İsa Deveci), Kahramanmaraş: Sütçü İmam Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Gabel, T.; Pyka, A. ve Hanusch, H. (2003). An Evolutionary Approach To The Theory of Entrepreneurship. *Industry and Innovation*, 10(4), 493-514.
- Gümüsoğlu, Ş. ve Karaöz, B. (2013). Tarihsel Süreçte Girişimcilik: Muğla Örneği. *Uluslararası Girişimcilik ve Kariyer Sempozyumu, (1-3 Kasım, 2013, Muğla)* İçinde (s. 63-83). Muğla: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Yayınları.

- Güner, H. (2016). Bir Destekleme Modeli Olarak KOSGEB Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi ve Yeni Girişimci Destek Programı Üzerine Bir Araştırma, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), (Danışman: Prof. Dr. Adem Korkmaz), Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- <http://ugurdemir.info/wp-content/uploads/2013/03/1-Giri%C5%9Fimcilik-Kavram%C4%B1-ve-%C3%96zellikleri.pdf> adresinden 17.12.2019 tarihinde erişildi.
- Hytti, U. ve O’Gorman, C. (2004). What is “Enterprise Education? An Analysis of the Objectives and Methods of Enterprise Education Programmes in Four European Countries. *Education & Training*, 46(1), 11-23.
- İraz, R. (2005). *Yaratıcılık ve Yenilik Bağlamında Girişimcilik ve Kobi’ler*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Jack, L. S. ve Anderson, R. A. (1999). Entrepreneurship Education Within The Enterprise Culture Producing Reflective Practitioners. *International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research*, 5(3), 110-125.
- Kahya, L. A. (2016). Ortaokul ve Ortaöğretimde Girişimcilik Eğitimi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. Çağrı Bulut), İzmir: Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karadeniz, Y. (2010). Girişimcilik Eğitimi. *Kalkınmada Anahtar Verimlilik Dergisi*, 0(Temmuz Sayısı), 42-44.
- Karakurt, A. (2010). Küresel Kriz Ortamında Yatırım Teşvikleri. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65(2), 143-163.
- Kerse, G.; Babadağ, M. ve Kerse, Y. (2017). Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Niyetine Etkisi: Girişimsel Öz- Yetkinliğin Aracı Rolü. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(29), 633-656.
- Korkmaz, O. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Bülent Ecevit Üniversitesi Örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(2), 209-226.
- KOSGEB (2019). Kurumsal Mali Durum ve Beklenti Raporu, https://www.kosgeb.gov.tr/Content/Upload/Dosya/Mali%20Tablolar/2019/2019_Y%C4%B1%11%C4%B1_Kurumsal_Mali_Durum_ve_Beklentiler_Raporu.pdf adresinden 30.12.2019 tarihinde erişildi.
- KOSGEB (2019). Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı, <https://www.kosgeb.gov.tr/> adresinden 23.12.2019 tarihinde erişildi.
- Küçük, O. (2013). *Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi*. Ankara: Seçkin Yayın ve Dağıtım.
- Marangoz, M. (2016). *Girişimcilikte Güncel Konular ve Uygulamalar*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım AŞ.
- Mungan, S. (2013). Kadın Girişimcilik Değerleri ile Kadın Girişimcilik Algısı Arasındaki İlişkide Girişimcilik Eğitimlerinin Rolü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Prof. Dr. Havva İnci Artan), İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Örenç, D. (2019). Uygulamalı Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Üzerine Etkisi: Çanakkale İli Örneği, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışmanlar: Prof. Dr. Suat Uğur; Dr. Canan Öykü Dönmez Kara), Çanakkale: Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özdemir, P. (2016). Girişimci Üniversiteler ve Türkiye’de Girişimcilik Eğitimi, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), (Danışman: Prof. Dr. E. Nazif Gürdoğan), İstanbul: Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özdemir, Ş. (2017). Devlet ve Piyasa İkilemine Girişimcilik ve Türkiye’de Girişimcilik Eğitiminde Devletin Rolü; (Yayımlanmamış Doktora Tezi), (Danışman: Prof. Dr. Hilmi Bahadır Akın), Aksaray: Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Rasmussen, E. ve Sorheim, R. (2006). Action Based Entrepreneurship Education. *Technovation*, 26(2), 185-194.
- Saygın, S. (2018). Girişimcilik Ruhu Üzerinde Beş Büyük Faktör Kuramının Etkisi: Girişimcilik Eğitimi Verilen KOBİ'lere Yönelik Bir Araştırma, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi),

- (Danışman: Dr. Sibel Aydemir), Zonguldak: Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Soydan, M. (2008). Girişimcilik Üzerine Temel Kavramlar. (Ed. B. Z. Erdoğan). *Girişimcilik ve Kobiler- Teori ve Uygulama* İçinde (s. 1-34). Bursa: Ekin Yayınevi.
- Sürücü, D. (2018). İş Planı Hazırlama Yeteneğinin Gelişiminde KOSGEB Uygulamalı Girişimcilik Eğitiminin Rolü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Dr. Sinan Mete), Aksaray: Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Taş, A. (2016). Girişimcilik Eğitimi ile Girişimcilik Eğilimi Arasındaki İlişkinin Parametrik Tekniklerle Analizi: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Örneği, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Abdulhamit Eş), Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tavşancıl, E. ve Aslan, E. (2001). *İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayınevi AŞ.
- Tikici, M. ve Aksoy, A. (2009). *Girişimcilik ve Küçük İşletmeler*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tok, N.; Seçer, A.; Davran K. M.; Çobanoğlu, F. ve Özalp, B. (2013). Ziraat Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinde Girişimcilik Özellikleri, Algısı ve Eğilimi: Çukurova ve Adnan Menderes Üniversitesi Örneği. *Uluslararası Girişimcilik ve Kariyer Sempozyumu, (1-3 Kasım, 2013, Muğla)* İçinde (s. 41-62). Muğla: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Yayınları.
- Top, S. (2006). *Girişimcilik Keşif Süreci*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım AŞ.
- Türk Dil Kurumu. (2019). <https://sozluk.gov.tr/?kelime=> adresinden 17.12.2019 tarihinde erişildi.
- Uca, Y. F. (2019). Girişimcilik Eğitiminin Etkinliği: Uygulamalı Girişimcilik Eğitimcilerinin Görüşleri Üzerine Bir Araştırma, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan Aytar), Karaman: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Uğur, B. (2015). Girişimcilik Eğitiminin İlköğretim Programlarına Konulmasına Yönelik Model Önerisi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. Mehmet Başar), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Uluyol, O. (2013). Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Gölbaşı Meslek Yüksekokulu Örneği. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 0(15), 349-372.
- Uslan, B. (2019). Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Niyeti Üzerindeki Etkisinin Planlanmış Davranışlar Teorisine Göre Değerlendirilmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. Fatma Nuray Atsan), Antalya: Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Wach, E. (2013). Learning About Qualitative Document Analysis. *IDS Practice Paper in Brief August*, 0(0), 1-10.
https://www.academia.edu/18995913/Learning_about_Qualitative_Document_Analysis adresinden 17.01.2022 tarihinde erişildi.
- Wilson, K. (2008). Chapter 5: Entrepreneurship Education in Europe. *Entrepreneurship and Higher Education* Chapter: 5, 2.
- Yan, J. (2010). The Impact of Entrepreneurial Personality Traits on Perception of New Venture Opportunity. *New England Journal of Entrepreneurship*, 13(2), 21-34.
- Yavan, N. (2016). Teşviklerin Bölgesel Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkisi: Ampirik Bir Analiz. *Ekonomik Yaklaşım*, 22(81), 65-104.
- Yelkikalan, N.; Akatay, A.; Yıldırım, H. M.; Karadeniz, Y.; Köse, C.; Koncagül, Ö. ve Özer, E. (2010). Dünya ve Türkiye Üniversitelerinde Girişimcilik Eğitimi: Karşılaştırmalı Bir Analiz. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 12(19), 51-59.
- Yıldız, H. (2018). Uygulamalı Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi: Mühendis Adayları Üzerinde Bir Uygulama, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Prof. Dr. Cemal Zehir), İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yüceol, N. (2018). Girişimcilik Eğitimi Alan Kişilerin Girişimci Kişilik Özellikleri ve Girişimcilik Eğilimi Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma; (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi),

- (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Erdal Şen), İstanbul: Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Zengin, N. (2019). Turizm Sektöründe Sosyal İnovasyon: Turizm ve Girişimcilik Eğitimi Alan Öğrenciler Üzerinde Bir Araştırma, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. Nuray Türker), Karabük: Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
-